

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyed-évre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 29. szám.

Julius hó 16.

Az „életteréről”

beszél Magyarországnak tudós miniszterelnöke Székesfehérvárott a tanári és tanítói testületek számára rendezett előadások első csoportjában. Arról a kérdéstről, amely az utóbbi évek folyamán a népek és nemzetek sorsának alakulásában a legerősebben hangzatosított tényező. Azt mondta Telegdi Pál gróf miniszterelnök, hogy a magyarok országa jól elhatárolt, természetből adott országalkotó életter. S hogy a magyar föld nemzeti földrajzának tudását kell a növendékek lelkébe beoltani és ez a tudás a szintiszta való igazság legyen.

Mi sem igazabb az elsőnél, s könnyebb a másodiknál. Az életter, amelyet a Kárpátok gerince fog egybe, s amelyet ezer évnél régebben ismert a történelem a magyarok országának, tényleges és nem vágybeli életter volt mindig, hanem a honfoglaló magyarság, hanem a peremek elhelyezkedett nemzetiségek számára is. És az ma is. Nem kell messzire visszamennünk annak bizonyítására, hogy aki ebből a tényleges életterből vágybelit akar alkotni, azt a szuronyok millióival s a repülőök ezreivel sem tudja biztosítani, sőt végül saját országának függetlenségét is elveszíti, mint legutóbb Csehország. A gazdasági szükség-szerűségeket is könnyen felsorolhatjuk, amelyek Középeurópa tehetetlenségén át az egész föld-rész boldogulását megnehezítik.

De ne fukarkodjunk ezeknek az igazságoknak az állandó hangzatosításával. Tanítsuk őket szüntelenül. Válgék vérévé ez a tudat minden gondolkodó főnek, aki a magyar életterben található, bármilyen nyelven beszéljen is. S ne csak magunk között maradjon. Minden erők megfeszítésével törekedjünk, hogy a nagyvilág is megtudja, mi a magyar életter. Hogy a magyarság a szentistváni birodalom történelmi egységének helyreállításával nem egyedül a maga életterét követeli, hanem azoknak is vissza akarja adni,

akiktől a történelem meghamisításával s Középeurópa gazdasági rendjének megbontásával oktatlanul elvették. . .

Az egyének „élettere”

Amikor az országok és nemzetek életteréről esik szó, tollunkra kívánczik a nagyból a kisebb, de nem kevésbé fontos: az egyének élettere is, ami már nem földrajz-politikai, hanem szociálpolitikai kérdés, de közgazdasági és egyéb kihatásaiban van annyira sorsdöntő, mint a nagy életter kérdése. A mi esetünkben különösen az, mert az ezeréves nagy magyar életter kérdésének megoldását elsősorban

is azzal siettetjük legjobban, ha ősi országunknak birtokunkban lévő részein a dolgozó egyének életlehetőségei minél jobban kitágulnak s életfeltételei javulnak. Az egyéni életter óriási távoiságai a jövedelmek különbözőségében s a könnyű haszon szédítő magasságaiban kisebb arányukra tompuljanak az új társadalmi rétegződés emberségesebb törekvéseiben. Minden becsületes munka találja meg a méltó bérét és megfelelő elismerését. Ne legyen tehetetlenségben éhez, ha van szabadon tobzódó; s ne legyen munkát kereső rongyos váll és kar, ha a jó mód fényűzése szurhat szemet.

Emberibb és emberségesebb életter az egész vonalon. Az egyéni magyar életter a magyar lelkeséghez idomuljon. S mindazok lelkeségéhez, akikre a magyar táj rá tudta nyomni a bélyegét. Akik idegenek maradtak tőle, s boldogulásukat csak az egyéni haszon elérésében látják, ne juthassanak olyan szerephez, hogy azt el is érhessek.

Akkor valóban tényleges életter leszünk. Olyan vonzóerő, amely meg fogja oldani a nagy magyar életter kérdését rabságban élő testvéreink belátásán és óhaján keresztül minden vágybeli életter mesterséges kódán át is . . .

Buza helyett tengeri?

A földművelésügyi miniszter jelentései mindvégig a buza-termés javulásáról számoltak be és a végeredmény legalább 28 millió q buza, a tőzsdé értéslése szerint pedig ennél még több is lesz. Az átmeneti készleteket a szakkörök 4 millió q-ra becsülik, vagyis

a legrosszabb esetben is 32 millió q buza áll az ideai aratás után rendelkezésünkre.

Ezzel szemben a belső szükséglet vetőmaggal együtt mintegy 20 millió métermázs, s ha számbavesszük, hogy az idén sok a megdől, az üszök, konkolyos, szemetes buza, amit legfeljebb feletéssel lehet majd értékesíteni, akkor is mintegy 10 millió métermázs buza külföldi elhelyezéséről kell gondoskodnunk.

Ez pedig nem kis feladat akkor, amidőn a buzánál a legrosszabb elhelyezést éppen a szabad devizájú, vagyis nemes valutájú országokba való értékesítés jelenti. A rotterdami paritásban a magyar buza ára rend-

kül gyenge most. A hollandi piacon a búzát 3.80 hollandi forinttal jegyzik, ami 2.80 pengős átszámítási kulcs alapján legfeljebb 11 pengőnek felel meg. Ezt azonban Rotterdamig 4 pengő fuvar terheli,

tehát a búzáért mi rotterdami értékesítés esetén mintegy 7 pengőt kapunk, a kormány buzaértékesítő szerve viszont husz pengőt fizetett érte a termelőnek.

S ha valamivel kevesebbet, — megfelelően a buza budapesti paritásának — akkor még annyival több a fuvarkölség Rotterdamig, mert hiszen a Budapest—Rotterdam utvonat ebben az esetben a vidéki átlomás —Budapest közötti utvonat növeli. Svájcban valamivel jobban állunk.

Ha a magyar kormány, illetve a gazdaalap számláján a magyar gazdasági élet a rotterdami piacon értékesülő búzára eszerint 13 pengőt fizet rá, a svájci értékesítés esetén a ráfizetés nem több 9 pengőnél. S miután az ideai gazdasági évben

mintegy 420.000 q buza ment Svájcba, ez azt jelenti, hogy a svájci magyar buza-fogyasztása hozott ugyan 8.4 millió pengőt a magyar gazdának, de mivel ennek a búzának az értéke a határon még 4 millió P sem volt, 4.5 milliót a magyar gazdasági élet többi ágai fizettek meg a magyar gazdának és nem a svájci fogyasztó.

A buza-termelő terület az idén mintegy 400.000 kat. holddal nagyobb, mint tavaly volt s ebből csak 300.000 kat. hold esik az újonnan visszaszerzett területekre. A buza-termelés vonzóereje tehát idehaza akkor, amidőn a buza ára a nemzetközi szabad piacokon olyan rendkívül alacsony, nem hanyatlik, hanem emelkedőben van.

Telegdi Pál gróf miniszterelnök már kijelentette, hogy foglalkoznunk kell a mai buzaértékesítési rendszer megváltoztatásával, amit természetesen úgy kell érteni, hogy a búzártámogatásnak lassú, fokozatos csökkentésére kerülne a sor. Nem lenne ugyanis helyes, ha a mai rendszert átmenet nélkül megszüntetnék, mert a gazdasági életnek időt kell engedni az alkalmazkodásra és a munkát sem lehet váratlanul elvonni egy termelési ágtól. De az ilyen kijelentést rögtön követnie kell a megfelelő intézkedésnek is.

A gazdának most kell megtudni, hogy mire számíthatnak és nem akkor, amidőn már elkészültek a jövő évi termelési tervükkel.

BESZÉLŐ SZÁMOK

A megélhetést egyáltalán nem biztosító, vagy pedig csak egészen minimális életszínvonalat biztosító törpebirtokosok csoportja a Felvidék visszacsatolt területén általában kevesebb, mint a trianoni határok között. A birtokállományuk ugyanis amott 69.2, a trianoni területen ellenben 75.9 százaléka törpebirtokból áll. Ezzel szemben az 5—100 kat. hold területű kisbirtokokból a visszacsatolt területen aránylag jóval több van, mint az anyaországban, mert az ilyen nagyságu birtokok a birtoklétszámból amott 30.0 százalékkal, emitt pedig csak 23.4 százalékkal részesednek.

A támogatást nem lehet egyszerre megvonni, de úgy kell átalakítani, hogy ne az jutalmazzák, aki buzdít termel, hanem azt, aki lemond a buza termeléséről, mivel az a cél, hogy a buzaterületet addig apasszuk, amíg a kiviteli fölölegből lehetetlen egészen meg nem szabadulnunk. Amerikában is azt a farmert támogatják, aki lemond a buzatermő területek egy részéről. Nálunk is azt kellene például kimondani, hogy aki jövőre az utolsó öt esztendő átlagos területének 20—25 százalékával csökkenteni buzatermő területét, megfelelő támogatást kap.

Gyakorlatilag a támogatást legjobb lenne talán a tengeri termelésének fokozásához kötni.

A tengeri ára már évek óta nemcsak nálunk, hanem a világpiacra mindennél magasabban áll a buzáé és mivel nálunk a tengeritermés átlaga 13—14 q, azaz jóval több, mint a buzáé, a gazda kétszeresen jól járna, mert több terménye lenne és az ár is magasabb. Az idei gazdasági évben 26 millió q tengeri termést az országban és ez éppenhogy elég volt. Az ősszel a szeptemberi tengeri 11.25 P-vel indult és ma fokozatos emelkedés után az árszint 17.50 P körül van. Nálunk a tengeri ritkán elegendő a saját szükségletünkre és voltak már olyan éveink is, hogy közepes termés mellett is bőségesen kellett tengerit behoznunk. Az idén élő sertés, zsír, szalonna, hus formájában körülbelül 600.000 sertést adtunk el a külföldre és ha átlagosan 4 q-val számolunk, ez mintegy 2.4 millió q tengeri kivitelének felel meg.

Ézért a tételért kaptunk 75 millió pengőt, ami azt jelenti, hogy egy métermagas kivitt tengeri átlagos ára a határon 30 pengő volt minden támogatás nélkül.

A tengeritermelés prémizálása (támogatása) tehát a buzával szemben még azt is jelentené, hogy idebent lényegesen megnövekedtén a munkakereslet, mert a tengerit gondolni, kapálni kell, másfelől pedig a sertésse való feldolgozás során még tovább foglalkoztatja munkásainkat s a hazai gazdasági életet megmenti attól a kényszerűségtől, hogy nyers terményt legyen kénytelen a külföldnek eladni. Amíg a világpiacra az állattenyésztés hangsúlyozódik s a kenyérmagvak háttérbe szorulnak, nem kell attól tartani, hogy a gazda-támogatásnak a tengerihez való kötése hátrányossá válhatnék a gazdasági életre nézve. A gazdaközösségre pedig annál kevésbé lehet hátrányos, mert

a tengeri ugyanolyan földön terem és ugyanolyan földet kíván, mint a buza s a kisgazdának is javára van, nemcsak a nagynak, sőt mivel a kisgazda az állattenyésztés terén épügy clényben van a nagygazdasággal szemben mint munkáért tekintetében, a tengeritermelés elősegítése társadalmi szempontból is sokkalta előnyösebb, mint a buzatermelésé.

A buzatermelés támogatása a mai formában kétségtelenül elavult s ha a buzatermelés a mesterséges védelem segítségével növekediben van, akkor ez nagyon komoly figyelmeztetés abban az irányban, hogy a mezőgazdasági termelés megsegítését egészen új alapokra kell fektetni.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél.

Budapest, IV. Kocsakomóti-utca 9

Hankó tanár szerint 12 napos hőség szakad reánk

Hankó Márton tanár időjárásjelzője szerint a július 12-én megkezdődött 12 napos időszakban rendkívül nagy meleg várható úgy nálunk, mint egész Közép Európában, különösen a 49—54 fok földrajzi szélességek között. Ezt a hőséget a közvetlen hősugárzáson kívül ritkán fellépő és erős meleg légáramlások fogják előidézni, amelyek éppen a dél körüli időben vonulnak fel nap-nap mellett a forró dév felől. Ezek révén a hőmérséklet helyenként és időnként a 36 Celsius-fokot is túl fogja haladni s ami erre az időszakra jellemző lesz: Németországban és Angliában — éppen a Berlin—London vonal körül — még nagyobb hőségek várhatók, mint nálunk.

A tartós nagy meleget csak a közben-közben beálló esőzések, zivatarok és éjjeli lehülések fogják enyhíteni időnként, nálunk gyakrabban, mint tőlünk északabbra és pedig többek között július 16., 18., 22. és 23. napjain.

Ezek a napokon többnyire már a délelőtti órákban felhősödések, helyenként teljes borulások kezdődnek többnyire országsszerte is, hogy dél körül vagy a délután folyamán többé-kevésbé bőséges esőzések induljanak meg, itt-ott erősebb zivatarok, viharos erejű szelek kíséretében is.

Mint különöséget említi meg Hankó tanár, hogy számítása szerint éppen ebben az időszakban hosszú évtizedek óta nem tapasztalt erős és hideg hóviharak fogják duhni napról-napra Dél-Amerikában, a Tüzföldön, éppen az állandó viharairól híres Magellán-szoros környékén.

A tartós nagy meleget csak a közben-közben beálló esőzések, zivatarok és éjjeli lehülések fogják enyhíteni időnként, nálunk gyakrabban, mint tőlünk északabbra és pedig többek között július 16., 18., 22. és 23. napjain.

Mint különöséget említi meg Hankó tanár, hogy számítása szerint éppen ebben az időszakban hosszú évtizedek óta nem tapasztalt erős és hideg hóviharak fogják duhni napról-napra Dél-Amerikában, a Tüzföldön, éppen az állandó viharairól híres Magellán-szoros környékén.

A HÉT POLITIKAJA

A miniszterelnök a Felvidéken

Teleki Pál gróf miniszterelnök július 9-én Bars és Hont vármegyékben tett látogatást, Verebélyen, Léván, végül Ipolyáságon folytatott megbeszélést az ipolyási és környékbeli községek pártvezetőivel.

Az Egységes Magyar Párt a visszatért Felvidéken megkezdte a politikai munkát. A gyűlések során a pártnak az országgyűlésbe ujonnan behívott képviselőtagjai körzeti értekezleten ismertették a párt programját. A losonci gyűlésen Szilassy Béla államtitkár mondott nagyhatású beszédet, amelyben hangzott, hogy az idegen kezre jutott magyar földet a kormány visszaadja a magyar népeknek.

Kunder Antal iparügyi miniszter visszatért Észak-Európából

Beszámoltunk Kunder Antal kereskedelmi miniszternek Észak-Európában rendezett tanulmányújáról, amelynek során a miniszter Finn-, Észt- és Svédországban tett látogatást. A miniszter az észak-európai államok fontosabb ipari és kereskedelmi berendezéseit tekintette meg, kirándulást tett az Észtai jégstegenen is, majd nejevel és kíséretével július 12-én, szerdán repülőgépen visszaérkezett Magyarországra.

Szabadságon a honvédelmi miniszter

A kormányzó vitéz Bartha Károly titkos tanácsos, honvédelmi miniszter részére július 9-től július 23-ig szabadságot engedélyezett. Ezen idő alatt a honvédelmi minisztert Csáky István gróf külügyminiszter helyettesíti.

Antal István dr. az agrárfjuság ünnepségén

Antal István dr. igazságügyi államtitkár, a pápai kerület országgyűlési képviselője, július 11-én részt vett az agrárfjuság ünnepségén, amelyen a katonai kerületi agrárfjuság zászlószentesítésére került sor.

gyűlési képviselője, július 11-én részt vett a kerületi ünnepségen, amelyen a katonai kerületi agrárfjuság zászlószentesítésére került sor.

Az államtitkár beszédében utalt a miniszterelnöknek Szegeden tartott előadására, amelyben tudvalevően a mezőgazdasági termelés rendjének megváltoztatásáról beszélt. Kifejtette az államtitkár, hogy változásnak kell történnie a magyar lelkiség tekintetében is. Így elsősorban a joggyógyomány gondolatát uralkodóvá kell tenni a gazdasági és szociális jogok területén is. Nem elég tehát, hogy egyenlő alkotmányos jogot nyer minden magyar ember, de a munkához, a kenyérhez, az otthonhoz, a megélhetéshez, a boldoguláshoz is egyenlő jogokat kell biztosítani a föld fiaira részére. Küzdeni kell a cim-és rangkorság ellen, ezaz le kell bontani a mesterséges társadalmi válaszfalakat. A liberális korszak állandóan hangzott a joggyógyolóság jelszavát, a gazdasági és szociális viszonyok tekintetében azonban pontosan az ellenkezőjét valósította meg a hirdetett elveknél. Ez a magyarázata annak, hogy a magyar középosztály évtizedeken át nem a magyar parasztságból, hanem a Galiciából bevándoroltakból nyerte az utánpótlást. Hangsúlyozta az államtitkár, hogy a zsidótörvénynek ezt a folyamatot lezáró rendelkezéseit pozitív intézkedésekkel kell kiegészíteni és meg kell győrsíteni a szintizista, fajmagyar népi erőket előrehaladását. Ezeknek a belső társadalmi erőnek a felszabadítása egyet jelent a magyar függetlenség biztosításával.

Antal István dr. előadását sokszor szakította félbe a lelkes helyeslés, majd hosszantartó dicsőítés követte.

Laky Dezső felmentése az árkormánybiztosai tisztségtől

A kormány Laky Dezső dr. egyetemi tanárt az árkormánybiztosai megbízatás alól július 11-én felmentette.

A vezérkar főnöke visszaérkezett németországi látogatásáról

Werth Henrik gyalogsági tábornok, magyar vezérkari főnök, aki Brauchitsch vezérezerednek, a német hadsereg parancsnokának meghívására Németországban tartózkodott, július 7-én délelőtt részt vett az Altengrabow környékén tartott katonai bemutató-gyakorlatokon. A vezérkar főnöke július 8-án délelőtt megszemlélte a német birodalom nyugati erődítményvonalát, majd délután fél 7 órakor Majna-Frankfurtban vonatra szállt és visszautazott Magyarországra. Werth Henrik gyalogsági tábornok július 9-én 12 óra 20 perckor érkezett Bécs felől Budapestre.

Statisztikai összeírás a Kárpátalján

A miniszterelnök a most visszatért kárpátaljai területeken statisztikai összeírást rendelt el. A Központi Statisztikai Hivatal július 15—16-ika közötti éjjeli állapot alapulvételével, július 16—24-ike között nagyjából olyan statisztikai felvételt készített a Kárpátaljáról, mint amilyen az elmúlt évben a Felvidék magyarlakta területein végeztek. A Statisztikai Hivatal 80 tisztviselőt küldt ki Kárpátaljára, munkájuk ki fog terjedni a legtávolabbi falvakra is. Az összeírást, illetve a számlálást elsősorban tanítók végzik és rajtuk kívül magyarországi diákok és a rak utasok fiatal emberek, megfelelő díjazás mellett. Közülük kétszer magyarul és magyarul tudó számlálóbiztosra van szükség az összeírási művelést sikeres végzése céljából. A számlálóbiztosok házról-házra, lakásról-lakásra járván, felkeresik az összeírási iverkek Kárpátalja minden jelenlévő lakosát. A számlálóbiztosok feladata az összeírók kiosztásán és részben kitöltésén kívül, természetesen a bevallott adatok helyességének ellenőrzése is.

Elítelt kéme

A honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett hűtlenség, illetőleg kemedés miatt:

Tankóczy Kálmáné, született Solliom Anna román állampolgárt négyévi; Solliom Ferencet négyévi és hat-havi; Csorosz György csehszlovák állampolgárt hatévi; Horváth János Belát tizenháromévi; Tóth István román állampolgárt négyévi fegyházra; Tóth Gyulát négyévi és háromhavi börtönrre; Steiner Imre román állampolgárt háromévi; Berényi Mihályt négyévi; Simák Györgyöt háromévi; König Andort ötévi; Szolossányi Jenőt ötévi; Lantos Józsefet háromévi fegyházra ítélte. Valamennyi ítélet jogerős.

Lőpor-robbanás rombadöntött egy falut

Salamanca spanyol város közelében, Penaranda de Bracamonte faluban, a napokban felrobbant egy lőporraktár. Irtozatos mennyiségű lőpor lehetett a raktárban, mert a robbanás hatása hihetetlenül nagyarányú volt. A falu nek jóformán minden háza rombadőlt, összeomlott a községháza, a rendőrfőnökség és a vasutállomás is, amely egy kilométerre fekszik a lőporraktártól. Az eddigi megállapítások szerint a szerencsétlenségnek szótörtven halálos áldozata és mintegy ötszáz sebesültje van. Kilencven ember elhunyt, valószínű, hogy legnagyobb részük életét vesztette.

Olyan a világ állapota mostanában, mint a hideglelés emberé. Néha a legverőfényesebb napsütésben is rúzza a fázás, máskor meg a legsüvítőbb jeges viharban is olyan forróság lép el, mint a Szahara-sivatag vízhez jutni nem tudó vándorát. Jól csak imitt-amott érzi magát. Legtöbbnyire akkor, ha lézcsillapítót vesz be. Akkor áltatja magát, hogy egészséges és boldogságában kurjant is egyet. Azt hiszi, visszatért az erje, s már azon gondolkodik, hogy kirugja a ház oldalát is. De csak egy rosszulnyelt falat kell ismét, vagy egy nem jókor alkalmazott csepp lenyelése, s már megint összekoccan a foga, s úgy didereg a szerencsétlen, hogy minden foga harci indulót ver.

S ez nem is csoda. Hiszen világlelétben annyi orvos egyszerre nem kezelte, mint a mostani nyavalyájában. S mindenik más és más bajt állapít meg rajta, ami aztán azt eredményezi, hogy a legellentétebb gyógyszereket erőltetik rá. Isten különös csodája, hogy teljesen meg nem kótyagosodott és tökéletesen le nem romlott tőle!

Van azonban mégis valami vizsgálható a dologban.

Az, hogy a nagy világháboru nem volt még olyan régen, hogy fölülte sokan ne emlékezzenek a borzalmas szenvedéseire és emberfölötti megpróbáltatásaira.

S azok ezt a mostani nyavalyágot még mindig túrhatóbbnak tartják, mint a pattanó gránátzilánkot, vagy a suhanó éles golyót. Még szervezetükben hordják nagyon sokan ma is a háborus malária befészkelte csirait, amik könnyebben elvélhetővé teszik a mai hideglelést és melegegrázást. Arra pedig bölcsen kioktatnak, hogy a sokféle doktortól ajánlott gyógyszert nem kell azonnal lenyelni, hogy esetleg hirtelen jött guta támogatása még nem üti meg az embert, hanem félre is lehet tenni a szükségtelen patikaszer. Vagy egyszerűen kiönteni, mert sokra ugye megyünk vele. És szépen folytatni a mindennapi életünket ott, ahol abba hagytuk a nagy ijedezésben.

Mert az a legjobb gyógyszer. Nekünk, magyaroknak, akik olyan ártatlanok vagyunk az egész kavardásban, mint a ma született gyermek, különösen az. Annál inkább is, mert nem a mi háznak erese pörkölődik, s nem a mi gátunk feszül. Arra gondoljunk, hogy az ijedős lö könnyen árokba fordítja a szerket, a nyugodtan húzó pedig a legragadósabb kátyuból is kiemeli.

Az eseményeket azonban természetesen mégis figyelni kell. De nem fejezített vizsgálással, amire semmi okunk, hanem nyugodt és magabiztos megfontolással és saját erőnkbe vetett bizalommal és nyugalommal.

Európa az utóbbi évek folyamán többször ment át a maihoz hasonló izgalmas fordulón, de mindig megusztta ugy, hogy a kecske is jólakott, s a káposzta is megmaradt.

Mindez persze a két szembenálló hatalmi csoport ellentétes kimagyarázásában. Az bizonyos, hogy a nagy világháboru erőszakos "békéinek" eresztékei az egész vonalon megintogtak. Ezt már az angol és francia gondolkodó fők is látják, de beismerni, sajnos, még mindig nem hajlandók. csak a bevégzett és befejezett esetekben. Ami még kérdésos,

azt védik körömszakadtig, az erjük és békés szándékuk hangoztatásával, s mindent hajlandók elhítenni a világ közvéleményével, csak azt nem, hogy valami az ő akaratak ellenére és beleegyezése nélkül is történhetik.

Hogy minő lesz a kis Danzig szabadállam kérdésének megoldása, előre nem tudható. Az azonban bizonyos, hogy az elintézés már soká késni nem fog, akár népszavazás, akár egyszerű megszállás, vagy Németország és Lengyelország kölcsönös megegyezésén történik. Az máris megállapíthatjuk a világsajtó hangulatából és jelentéseiből, hogy Danzig szabadállamnak Németországhoz való csatlakozása háborút aligha idézne föl.

Ellenben a kérdés megelőzése nagyon érdekes diplomáciai tényrt eredményezhet: egy újabb négyhatalmi értekezletet, amit a nagy világok több esetében emlegetnek, hivatalosan azonban sehonnán sem erősítettek meg.

A világpolitikai események forgatagában az eddiginél is rejtélyesebbé és titokzatosabbá válik

az angol—szovjet tárgyalások érthetetlen huzavonája.

Moszkva most azt javasolta, hogy a tárgyalásokat két hétre halasszák el. A szovjet urai nem látnak tisztán, hogy mely oldalról fenyegetheti létüket nagyobb veszély: Európa, vagy Ázsia oldaláról, vagy belülről, ami veszedelmesen előlédik az orosz földmivelő lakosság nyugtalanságában. Azt látják, hogy Franco győzelme óta Európában keresnivalójuk nincsen, s beavatkozásuk az európai

kérdésekbe, rájuk nézve kevés haszonnal járhat. Inkább Ázsiában történnek előre, vagy amennyire lehet, védének érdekeiket. De ott meg a hatalmas Japán tüzte ki céljait a baltésista maszlag kiirtását az egész hatalmas kínai és mongol területeken. S ha egyébként nem megy, a szovjetlet egy követ futni akaró nyugati hatalmak rászorításával is, aminek jelenlegi méregfoga a tien-csimi kérdés, s ha az nem elég, Sanghaj megrendszabályozása.

A szovjet már többször lépett föl támadóan a japán csapatok ellen, de véres fejfel kényszerült visszavonulni.

Ótszáznál több repülőgépet lötték le a japánok, akik viszont csak alig néhányat vesztek. Lapunk zártakor érkezett értesülés szerint, a szovjet-mongol csapatok megkezdtek az általános visszavonulást. S mintha összefüggene a kettő, ami nem is lehetetlen, Párisban már elkerülhetetlennek tartják a moszkvai tárgyalások kudarcát. A jövőre várják érzi, hogy erős harapófogóba szorult. Órizekedi az erősebb megmozdulástól.

Nem kis jelentőségű esemény Chamberlain angol miniszterelnök nyilatkozata a danzigi kérdésben. Bejelentette, hogy

Anglia teljesíti kötelezettségeit Lengyelország iránt, de hangsúlyozta a békés megoldás lehetőségét.

S amíg ezek történnek, Ciano gróft, az olasz külügyminiszter, harangzúgással és ágyudörgéssel fogadják Barcelonában. Berlini jelentések szerint létrejött a horvát-szerb kiegyezés. Kjoszevivanov bolgár miniszterelnök a legmelegebb megértéssel tárgyal Berlinben a hivatalos körökkel.

Nemzetközi mezőgazdasági ipari kongresszus Budapesten

Julius 10-én, hétfőn délelőtt a müegyetem aulájában nyitotta meg vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó a Budapestre egybehívott VI. Nemzetközi Mezőgazdasági Ipari Kongresszust, amelyen 18 ország kormányhivatalosan képviselteti magát, azonkívül 20 országból érkeztek kongresszusi tagok, ughy hogy 38 állam 532 kiküldöttje, azonkívül 371 belföldi kongresszusi tag vitatja meg a mezőgazdasági iparral kapcsolatos kérdéseket.

A Kormányzó Urat, aki a kongresszus fővédnöke, a müegyetem főbejárata előtt Kállay Miklós ny. földmivelésügyi miniszter, a kongresszus elnöke fogadta a kormány több tagjának és más előkelőségeinek társaságában. Az aula bejáratánál Teleki Pál gróf miniszterelnök köszöntötte a Kormányzó Urat, akit lelkes éljenzéssel fogadtak a kongresszus tagjai.

Kállay Miklós, kongresszusi elnök, franciayelvű megnyitóbeszédében köszöntötte a Kormányzó Urat, a résztvevők lelkes és hosszantartó ünneplése közben, majd üdvözölve a megjelent előkelőségeket, megnyitotta a kongresszust. Az elnök szavaira a mezőgazdasági iparok Párisban székelő nemzetközi bizottsága nevében Dupont főtitkár mondott köszönetet az elnöknek.

Teleki Mihály gróf, földmivelésügyi miniszter mondott ezután nagyhatású beszédet. Hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági iparoknak különösen

Magyarországon van nagy jelentőségük. A továbbiak során rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági iparnak az agrárnépesség szociális ellátása szempontjából is nagy jelentősége van és

a mezőgazdasági és ipari termelés között esetleg felmerülő érdekelletétek áthidalására a mezőgazdasági ipar hivatott, mert ennek mindkét termelési ágazatba nyulnak el a gyökerei.

A miniszter beszédét nagy taps követte, majd a külföldi résztvevők nevében Ducos, a francia képviselőház alelnöke, köszöntötte a kongresszust, elismeréssel állapítva meg, hogy Magyarország a történelem minden hányatásán keresztül érintetlenül őrizte meg nemes hagyományait, amelyekre jogosan lehet büszke a magyar nép. Guothfaly-Dorner Zoltán miniszteri tanácsos, a kongresszus főtitkára, ismertette ezután francia nyelven a kongresszus programját, majd Szendy Károly polgármester üdvözlőszavai után, Kállay Miklós elnök záróbeszédében hangzottak, hogy

a kongresszus egyik legfontosabb célkitűzése a mezőgazdasági iparokkal kapcsolatos tudományok előbbrevitele.

A kongresszus megnyitó ülésének berekesztése után, a Kormányzó Ur a megjelent előkelőségek és a kongresszus vezetőségének társaságában megtekintette a kongresszussal kap-

csolatos mezőgazdasági kiállítást, majd a délutáni órákban a kongresszus megkezdte programszerű szaktanácskozásait.

A miniszterelnök a magyar gyümölcsről

A nemzetközi mezőgazdasági ipari kongresszus nagyjelentőségű és értékes előadásai sorában kiemelkedő helyet foglal el az az előadás, amelyet Teleki Pál gróf miniszterelnök, mint viághírű tudós tartott július 11-én a müegyetem aulájában a magyar gyümölcs és zöldség vitamintartalmáról.

Teleki Pál gróf miniszterelnök franciayelvű előadásában beszámolt azokról a tudományos kutatásokról, amelyeket mint főrajtuzás Beke László tanárral a gyümölcs- és zöldségtermelés kiváló szakértőjével és Réthly Antal meteorológussal együttesen folytatott. Leszögezte a miniszterelnök, hogy az ellenőrző vizsgálatokkal igazolt megállapítás szerint

a magyar gyümölcs, zöldség, gabona, haszonállatok, sőt az ember is acélosabb.

A magyar föld termékei izesebbek, vitaminokban gazdagabbak, mint más vidékek termékei. Kifejtette: hogy ennek egyik legfőbb oka, hogy a magyar medencében április 1-től szeptember 30-ig 1500—1600 órán át süt a nap, míg Franciaországban csak 1200—1300 óráig, a velünk szomszédos Romániában pedig 1400—1500 óráig. A csapadék nálunk rövidebb idő alatt esik le; 3—6 héten át pedig különösen száraz a levegő, ami különösen kedvez az ibolytűntű sárgaréz érvényesülésének. Olyan éghajlat, mint nálunk, Európában sehol, a világon pedig csak Északamerika egy kis területén. Ezek a körülmények okozták azt, hogy a magyar föld termékei nagyobb értékűek. Beszédé végén a tudós előadó hangsúlyozta a vitaminus magyar gyümölcs- és főzelékfélék fogyasztásának fontosságát.

Az előadáshoz számos külföldi hozzászólás hangzott el, elismeréssel adózva az érvekek és tudományos adatokkal alátámasztott előadás jelentőségének.

A kongresszus különböző szakosztályaiában a megnyitás után nagy és tevékeny munka folyt; az illusztris előadók serege ismertette a fontosabb problémák egész sorát.

A tudományos munka mellett természetesen társadalmi ünnepegekben is résztvesznek a fővárosban időző külföldi tudósok. Julius 10-én este Teleki Mihály gróf földmivelésügyi miniszter rendezett a vendégek tiszteletére a Mezőgazdasági Múzeum helyiségeiben fogadó estét, július 11-én pedig Teleki Pál gróf miniszterelnök látta vendégül az előkelőségeket.

Julius 11-én, kedden és 12-én, szerdán a kongresszus egyes szakosztályai tartottak nagy érdeklődés mellett üléseket, amelyeken fontos kérdéseket világítottak meg az előadók és hozzászólók. Szerdán délelben a Gyáriparosok Országos Szövetsége adott a kongresszus résztvevőinek tiszteletére a Margitszigeten 800 terítékes társasébet, este pedig a Margitszigeti Szabad Színpadon tekintették meg a magyar borászat nagysikerű ünnepi előadását. Julius 13-án a kongresszus résztvevői különféle üzemeket és kísérleti telepeket tekintették meg, este pedig Darányi Kálmán ny. miniszterelnök, a képviselőház elnöke adott fogadóestélyt az előkelőségek tiszteletére a parlament kupolacsarnokában.

VIGYÁZAT

a mozdonyszikra tüzet okozhat!

A gőzvasutak mentén lábon álló és learatott gabonában mozdony-szokra által előállható tűzkárok megelőzéséről a 44.200/1924 B. M. rendelet intézkedik. A rendelet szerint a pályamenti birtokosok a termények learatását a vasuthoz legközelebb eső részen kötelesek megkezdeni. A learatott terményeket a *vasutvonaltól legalább 100 méternyi távolságra kell összerakni*. Akiknek birtokában a termény ily távolságban nem helyezhető el, azok *terményeiket a legrövidebb idő alatt elhordani kötelesek*. A pályamenti gazdaközönség a tarlót legalább 100 méter szélességben az aratók nyomában haladéktalanul felgereblyéztetni és az első keresztortól 5—10 méter távolságban a vasut felől *legalább 80 cm. szélességű védőszántást tartozik végezni*. Az egyes birtokrészeltek védőszántásainak egyvonalba kell esni. A helyi hatóságoknak fel kell hívniuk az érdekelteket az elvégzését a rendelet pontos betartására, mert a *tűzkárosodástól eltekintve, a mulasztás kihágás, melyet a törvény szigorúan büntet*.

Nagy lelkesedéssel fogadta Kárpátalja népe a kormányzói biztost

Julius hó 7-én beteljesült az utóbbi hónapok legörvendetesebb eseményének, Kárpátalja visszatérének intézményesítése: a Szent István Birodalmához töretlen hűséggel ragaszkodó kárpátorosz nép által lakott területen július 6-án éjfélkor megszűnt a magyar katonai közigazgatás és a hatalmat, *Perényi Zsigmond* báró kormányzó biztossal az élükön, a magyar polgári hatóságok vették át.

A hatalomátadás ünnepies keretek között, nagy lelkesedés közepette július 7-én délelőtt történt meg *Ungvárott*, a volt kormányzói palota és országos hivatal gyönyörűen feldíszített kupolacsarnokában. Kárpátalja magyar és ruszin egyházi, katonai és világi előkelőségei vettek részt a gyönyörű ünnepségen. Amikor *Perényi Zsigmond* báró a kupolacsarnokba belépett, az egybegyűlt előkelőségek meleg szeretettel, nagy lelkesedéssel fogadták, majd *Novakovits* Béla tábornok, a katonai közigazgatás vezetője rövid beszédet mondott, amelyben hangzott, hogy

a történelem fényes igazságot szolgáltatott akkor, amikor a hűséges ruszin népet visszavezette magyar hazájához.

Hivalkozott arra, hogy a kormányzói biztos régen ismeri a derék ruszin népet és így munkálkodása bizonyára a ruszin nép javát fogja szolgálni. Végül Isten áldását kérte a kormányzói biztos munkájára.

Imiczky Sándor nagyrépost, felsőházi tag köszöntötte ezután előbb ruszin, majd magyar nyelven a kormányzói biztost a kárpátaljai magyar-ruszin testvéri front nevében, megemlékezve az ugocsamegyei származású kormányzói biztosnak és az ősi *Perényi-családnak Rákóczi* leghűségesebb népevel, a ruszinokkal fennálló kapcsolatairól.

Rohács Miklós nagybereznai községi bíró tolmácsolta ezután ruszin és magyar nyelven a ruszinok boldogságát, hogy ismét együtt élhetnek a magyarsággal.

A községi bíró keresetlen szavait megilletődötten hallgatta végig az előkelő közönség, majd *Perényi Zsigmond* báró mondotta el székfoglaló beszédét.

A kormányzói biztos hálással megköszönte a fogadtatást, hivalkozott arra, hogy Kárpátalja földjében pihe-kenek ősei és arra, hogy maga is ezen a földön született és nevelkedett. Hangsúlyozta, hogy a *Perényi*eknek a szónokok által említett érdemei fokozott kötelességeket ró-

nak reá. Elismeréssel emlékezett meg ezután Kárpátalja népének hűségéről, majd őszinte köszönetét fejezte ki *Novakovits* Béla tábornoknak és a katonai közigazgatásnak példás munkájáért, végül utalt arra, hogy nem politizálni jött a Kárpátaljára.

— A Kormányzó Ur és a magyar kormány azért küldött ide, — mondotta — hogy

rendet, megalégedést, jólétet teremtsék.

Azt tartom feladatommak, hogy elérhesük azt, ami régen volt, amikor testvéri szeretetben éltünk együtt magyarok és idegenajku honpolgá-

Miért akar mindenki közalkalmazott lenni?

A *Barázda-Magyar Néplap* című kitűnő lapjárunk, amely egyébként a *Felvidéki Magyar Párt* hivatalos lapja, július hó 9-iki számában *Miért akar mindenki közalkalmazott lenni?* címmel cikket közölt, amelyet teljes egészében közreadunk, gondos elővadás és megfontolás, továbbá szíves okulás végett. A szóbanforgó cikk így hangzik:

„Most, hogy hazakerültünk, a Felvidéken lábrakapott egy babona. *Mindenki állami vagy közszolgálati alkalmazott akar lenni*. Ugyanakkor, mikor nincs keresetény kereskedünk és bizonyos szakmákban munkahiány van. Menyire hibáznak azok, akik mindenáron közalkalmazottak akarnak lenni, azt bizonyítja a közszolgálati alkalmazottak nemzeti szövetségének legutóbbi gyűlése. Ezen a gyűlésen a budapesti és vidéki tagok nagy számban jelentek meg és a nehéz helyzetről alapos megbeszélést folytattak. Megállapították, hogy a megnagyobbodott országhoz képest a tisztviselői létszámot bizonyos mértékben csökkenték és pedig aránylagosan az egyes fizetési osztályokban felosztva. Azokat az állásokat, ahol ez még nem történt meg, továbbá a rendes létszám keretében megüresedett állásokat, hamarosan betöltik. A kormány meliőbb vizsgálja az állami, illetve a mai viszonyoknak megfelelő fizetésekre. Ezt a szándékot azon-

rok. *Ezt a testvéri szeretet nem engedjük többé megbolygatni*, ezért teljes erővel szolgálni fogom a jó ügyet, szeretettel fogadok mindenkit, aki munkámban támogat, de *viszonyt kérlelhetetlen leszek azokkal szemben, akik ügyekeznek konkolyt hinteni és ellentétet szítani és rájuk kérlelhetetlenül le fogok sujtani*.

Viháros helyeslés és taps követte a kormányzói biztos szavait, aki még néhány ruszinnyelvű mondattal fejezte be beszédét. *Perényi Zsigmond* báró ezután elbeszélgetett a jelenlévőkkel, majd küldöttségeket fogadott.

A közigazgatás átadása alkalmából *Novakovits* Béla tábornok, a katonai közigazgatás volt vezetője, sajtónyilatkozatban szegyezte le, hogy az elmúlt három és félhónap alatt a katonai közigazgatás két legfontosabb feladata a *közbiztonsági szolgálat megszervezése és a lakosság élelmezésének zavartalan ellátása volt*. Megállapította, hogy mindkét feladat megoldása sikerült; a közbiztonsági alakulatok mintaszerűen látták el feladataikat, az élelmszerellátás sikerének magyarzata pedig a „Magyar a magyarért” akció tökéletes megszervezettsége. A katonai közigazgatás megszűntette a munkanélküliséget és hozzáállott a köegészségügy rendezéséhez is. Leszegezte végül, hogy

Kárpátalja népe a legsimábban illeszkedett bele az új viszonyokba, az intézkedéseket szeretettel és megértéssel fogadta.

Hangsúlyozta, hogy tapasztalata szerint a derék ruszin testvérnép a csorbítatlan magyar birodalmi eszmének nemcsak katonai, hanem polgári értelemben is hűséges öre lesz a Kárpátok keleti bérécin.

és ez irányban az illetékeseket is tájékoztatták.

Jó magyaram, pillanatnyilag több küzdelemmel jár szabad pályán és önállóan kezdeni valamit.

de inkább kezdj el sült tökkel vagy pattogatott kukoricával kereskedni, mert független leszel.

Eddig a cikk, amelyhez csak annyit kívánunk hozzátenni, hogy a *Felvidéken lábra kapott babona* a magyar közéletnek egy nem ujkéletű betegsége. Fájdalom, ez a nemkívánatos állapot nemcsak hogy nem csökken, hanem egyre nagyobb méreteket ölt. A falusi fiatalság ideálja: egy *városi nyugdíjas állás*, amelyért habozás nélkül hajlandó feláldozni a függetlenségét és vállalni helyette könyvelmüen a *cifra nyomorúság* átkát.

Előrelátás

Nem mindenkire fogható rá, hogy előrelátó, aki előrenéz. Az előrenézés és előrelátás között lényeges a különbség. Előrelátó az okos és tapasztalt vak is lehet. Viszont a saszemű vadással is megtörténhetik, hogy a vad helyett a hajtót söréztezi meg.

Előrelátó ember általában az, aki okosan számol a cselekedetei következményeivel.

Nem éppen könnyű dolog, de nem is lehetetlen.

A szülő, aki gondosan ügyel rá és ellenőrzi is, hogy gyermeke az iskolát ne csak kivégezze, hanem el is vegesse, előrelátó.

Előrelátó az a gazda is, aki házat, értékes termését bebiztosítja. Ha serdülő leánygyermekét évi 2—3 mázsa buza vagy kukorica áráért hozományhoz segíti.

Előrelátó gazda, aki szövetkezethez kapcsolódik be, hogy érdekeit védeni tudja.

Aki néhány évi befektetéssel állatállományát felfrissíteni, terményét márkássá tenni tudja. Gyümölcstermését pedig nemesíteni s egyfajura hozni.

Az előrelátó ember nem a ma garasáiban, hanem a jövő pengőiben számol. Nem a ma gondjai beklyózzák az előrenéző embert, ha előrelátó is, hanem a jövő szárnyai emelik.

Magnuktól rájövünk, csak meg kell próbálni.

Mézes János

Serényen folynak a Szent István-heti előkészületek

A fővárosi Szent István-hét ünnepségeinek előkészületei serényen folynak. Valamennyi idegenforgalmi intézményünk külföldön erős propagandatevékenységet fejt ki és kiterjesztették a propagandát a Felvidékre és a Ruszinföldre is. Az augusztus 20-iki *Szent Jób*-körmenetben részt vesznek egy *felvidéki, mint a ruszinföldi Győngösboleréták* is, zenezóval fognak felvonulni a városházára, onnan pedig a Szabadság-térre, ahol megkoszorúzzák az irredenta szobrokat. Ujítás, hogy Szent István nap előestéjén *zenés és jáklyás takaroló lesz a fővárosban*. A tüzijátékot a Gellérthegyről rendezik meg és a tüzijáték előtt és után kivilágított, lampionos hajók vonulnak fel a Dunán. A vasuti jegykedvezményeket nagy mértékben ki fogják terjeszteni.

díjnokok, kezelők, helyettes tanítók és tanárok, a kisegítő szolgák és egyéb csoportok rendkívül kedvezőtlen helyzetét az előlépés szempontjából.

Vázolták a nyugdíjasok, özvegyek és árvák nehéz helyzetét. Sürgeték az illetménycsökkentési rendeletek, a különböző nyugdíjas csoportok, a szanalási levonás megszüntetését; a családi pótlék, a lakáspénz emelését, a kinevezések kedvezőbb végrehajtását. Ismertették a kedvezőtlen előlépést a segédhivatali szakon. Általában a 16 évi szolgálat után nevezik ki a díjnokokat kezelőkké. Felsorolták

az altisztek és kisegítő szolgák megélhetési küzdelmeit, sérelmeit és kívánságait az általános helyzetjavításra, az előlépésre és a ruhakérdésre nézve.

Az Egyesület elnökségének a beérkezett jelentések alapján tudomása van a közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok között jelentkezett kedvezőtlen hangulatról

FALUSI KÖLTŐK: Óvakodjatok a hiúság élelmes vámszedőitől!

Amilyen őszinte örömmel látjuk azt, hogy a falu népe körében mennyi költői ösztönesség van és amilyen őszinte készséggel iparkodunk a fel-törkező tehetségek munkái számára a *Vasárnap* hasábjain nyilvánossá-got nyújtani, olyan keserűséggel és felháborodással tapasztaljuk, hogy

egyre sürűbben akadnak olyan élelmes emberek, akik a tapasztalatlan és lelkes falusi költők hiúságát legyezgetve, pompás üzleteket iparkodnak csinálni.

Vannak a nyilvánosság kizárásával megjelölt „folyóiratok”, amelyek közlési díjat kérnek a költőktől, akik megfizetik a kikötött díjat és csak később értesülnek róla, hogy a *folyó-irat még sem jelenik, vagy éppen csak annyi példányban jelenik meg, ahányat a lelkes és rászédett költők külön megvesznek*. Ismét más esetekben jelentkeznek a „kiadók”, hogy *versgyűjteményt, ugynevezett „antológiát” adnak ki, ha a költők a költségekhez hozzájárulnak*. Először kisebb összeget kérnek, de később egyre-másra kéri a hozzájárulás felemelését, mire a költő — ahogyan mondani szokták: „még a pénze után” — hogy oda ne vesszen a már lefizetett összeg, újra beküldi a kért összeget, telnek a hónapok és a végén a könyv — mégsem jelenik meg...

Az efféle megtévesztő eljárásnak esett áldozatul M. V., a *Vasárnap* költőgárdájának egyik kitűnő tagja.

Három esztendővel ezelőtt 54 pengőt fizetett egy vállalkozó-nak, aki megígérte, hogy ezért az összegért kinyomatja M. V. verseit.

Hosszu ideig nem hallott az illetőről a költő, aki aztán, amikor sürgetései eredménytelenek voltak, a *Vasárnap*-hoz fordult. Amikor mi kézbe-vettük az ügyet, ígéretet kaptunk, hogy a költő visszakapja pénzét, illetve rövidesen megjelenik a vers-füzet. Persze ez is, meg a többi ígéret is csak ígéret maradt. Ujabb erélyes fellépés nyomán újabb párnapos határidőt kaptunk, meg a legutóbb arról értesített a költő bennünket, hogy a kiadótól levelet kapott, amelyben közölte, hogy végre minden rendben van, a kéziratot átadta egy másik kiadónak, aki ki fogja nyomtatni a füzetet.

Irt azonban a másik kiadó is, aki felhívta a költőt, hogy to-vábbi 45 pengőt fizessen, mert csak így jelenhet meg a füzet.

Reméljük ugyan, hogy az adott esetben sikerül M. V. kárát megtéríteni, jónak láttuk azonban az esetet közölni azzal a hozzáadással, hogy megkérjük költőinket, járjanak el több óvatossággal és előrelátással. Értsen meg mindenki, hogy kiforrott,

nagytehetségű költő sem élhet meg kizárólag versirásból, tehát senki se gondoljon arra, hogy egy-lét kétel nyomán annyira felfigyelnek rá, hogy kizárólag verselésből tudjon megélni. Azok a versfüzetek, antológiák, amelyeket súlyos áldozatok árán esetleg megjelentetnek, sokkal

kiseb nyilvánosságot jelentenek a *Vasárnap*-nál, tehát a meghozott áldozat mellett semmiféle erkölcsi haszonnal nem járnak. Mielőtt tehát bárki is kiadnána verseit, illetve, ha a fent leirt esethez hasonló felhívást kapnak költőink,

saját érdekében kérjük ki a mi tanácsunkat.

Ha így járnak el, nem fog megtörténni az, hogy élelmes fickók a markukba nevensenek és a falu ös-
tönösségeinek vámszedőiként élhessék világukat...

A kétféle harc...

Lapunknak *Révfülpön* lakó lelkes barátja, Nagy Lajos, a-
kinek már több sikerült versét köz-
öltük, a természet életéből vett
néhány megfigyelését juttatta el
hozzánk. Kettőt leközölünk belőlük
a beküldő megjegyzéseivel együtt.
Egyszerű kis történetek, de érde-
kesek, mint az örök és kiismerhe-
tetlen élet. Az emberiség legna-
gyobb tudásai és lángelméi kutak-
nak hasonlókat után, s állanak előt-

tük tájékozatlanul, amikor végig-
szemlélték. Ez a két kis harc is
elgondolkodtató. Talán az ördög
keze van az elsőben, a *szarvas-
bogarak*ban és Istené a második-
ban, a *kis madarak*ban. Az egyik
az okatlan és elvakult *polgár-
háboru*, a másik a jogos *önvédelmi
harc* az állatok ösztönöszerü életén
át. Ki tudná megmondani? De
lássuk az érdekes kis történetek-
ket:

A szarvasbogarak

Még 15—16 éves lehettem, amikor
boróka-magot jártunk verni az erdőre
augusztus hónapban. Egy ilyen alkal-
lommal, amint mentünk az erdőn,
arra lettünk figyelmesek, hogy a bok-
rok között egy gomolyag sereget, pat-
got. Kiváncsian mentünk oda meg-
nézni. Hát mi más volt, mint egy ko-
sárra való szarvasbogár szörnyű har-
ca. Legalább egyharmada már hullá
volt. Lerágott lábak, szárnyak, fejek
hevertek szanaszét. Próbáltuk őket
botlalt szétszórni, de újra összemertek

és rágták-márták egymást. Azután
otthagytuk őket, mentünk a dol-
gunkra. Másnap kíváncsiságból el-
mentünk megnézni, hogy mire men-
tek a bogarak, de akkorra már mind
elpusztult, csak ha néhány épebbet
megpiszkáltunk közülük, még meg-
megvonaglottak; talán azok lehettek
az utolsó harcok. Azóta sokat gondol-
koztam rajta, miféle ösztön készítette
a bogarakat arra, hogy egymást meg-
öljék? És hogy az emberiségben is
nem a tudatlattól ösztön-e az, ami

időnként szörnyű mézszárlást végeztet
vele, amitől pedig mindenki annyira
irtózik?

A veréb és a fecskék

Nem is olyan régen, itt történt
Révfülpön. Egy kereskedő házának
eresze alatt rengeteg fecske fészkel
nyáron át. De sok esetben a verebek
is elhódítanak egy-egy fészket és sze-
gény kis fecske csinálhat másikat.
Persze ez nem megy csak úgy simán,
mert hosszú csata folyik a fészekért.
Egyszer végignéztünk egy ilyen fecs-
ke-veréb harcot. A veréb már benn
ült a fészekben és akárhogy csipked-
ték is a fecskék, nem tudták kiza-
varni. Abba is hagyták és feralt vagy
harminc fecske a sürgönydróra,
mintha tárgyaltak volna valamit.
Egyszerre aztán elröppent mind. Mi
pedig megállapítottuk, hogy mégis a
szemtelen, erőszakos veréb maradt ur
a fészekben. De egyszerre újra meg-
jelentek a kis fecskék és egymás he-
gyén-hátán a fészekre támadtak.
Mondtuk is:

— No, most kihúzzák a verebet!

De nem az történt. Mert amikor el-
széledtek, akkor láttuk, hogy a fecs-
kék befalazták sárral a fészket nyilá-
sát és a verebet is. Ezen aztán mind-
nyájan csodálkoztunk, mert ez már
nemcsak ösztönöszerü cselekedet volt
a kis fecskéktől, hanem észszerü is.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Felkérjük azokat az előfizetőin-
ket, akik előfizetési díjhátraléku-
kat most rendezték, illetve esedékes
előfizetési díjaikat beküldték, hogy
ne ejtse tévedésbe őket az a körül-
mény, hogy a címszalagon továbbra
is a régi lejáratú idő szerepel. A
nyári szabadságolások és a kiadóhi-
vatali munkák torlódása miatt a
címszalagok átírása késedelmet
szenved, azonban természetesen, hogy
minden beérkező tételt a beküldők
javára írunk és előfizetésüket köny-
veinkben rendezzük. Kérjük tehát
előfizetőinket, hogy a címszalagon
szereplő lejáratú idő miatt, ha köz-
ben rendezték előfizetésüket, ne
reklamáljanak; bizonyos idő múlva
ugyanis meg fog történni a címsza-
lagok helyesbítése is.

SZOCIÁLIS SZELLEM — SZOCIÁLIS TETTEK

Ez a kifejezés, amellyel annyiszor találkozunk, nem valami új
találmány. Már régen, a háboru előtt is sokszor hallottuk, különö-
sen választások előtt. A nagyságos követ ur megígérte, hogy szo-
ciális szellemen fog harcolni a választópolgárért, de aztán, ami-
kor a mandátum a zsebben volt, a szociális szellem elfelejtődött a
következő választásig. Nem így van ez már mostanság. Az utóbbi
években egyre sürűbben találkozunk tettekkel, amelyeket valóban
az annyit emlegetett új, szociális szellem hat át; ma már kezd
komoly tartalmat nyerni ugy ez a kifejezés, mint a „magyar test-
vér” megszólítás.

Közvetlen közelből látjuk, az érdekelték meg állandóan érzik
például azt, mennyi szeretettel, gondossággal intézik a Német-
országban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások ügyeit. Az
illetékesek nemcsak a munkaalkalmat biztosították számukra,
nemcsak jogaikat bástyázták körül megfelelő intézkedésekkel, ha-
nem arra is volt és van gondjuk, hogy a messze idegenben kemény
munkával eltöltött hónapok alatt magyar betűhöz, szeretettel
megirt magyar újsághoz is jussanak a munkások. Megrázó bizony-
ságot nyújtanak a Németországból érkező levelek arról, milyen há-
lával, megértéssel és meleg hűséggel viszonyoznak a legszerényebb
sorban élő magyar testvérek az illetékeseknek ezt a figyelmességét,
de arról is, hogy a szociális szellem tettekben történő megnyilat-
kozása nyomán a magyar földnek az ország minden részében hosszú
esztendőkon át rossz és még rosszabb sorban élő fiai szívük mélyén
tökéletesen átmentették a legszebb érzések magvait. A testvéri
szerepet, a jóindulat, a segíteni akarás legkisebb megnyilatkozása
szárba szókteti ezeket a meleg érzéseket és a kéréskező, sok-
sok nyomort végigharcolt emberek tizezrei, fedelve minden but
és bajt, magyar őszinteséggel, szeretettel ragadják meg a feléjük
nyúló segítő kezét. Érezve, hogy csak úgy érheti meg az új ezred-
évet a magyar, ha kéz a kézben dolgozik mindenki az új Magyar-
ország felépítésén. A szebb jövő útja ez: szeretetteljes szociális
szellemtől áthatott tettek föntről; szeretet, munká-
készség, hűség lentről... (ss — ly)

Még a csontváz? Nem
rémületnek, de az
Isten bölcsességét hir-
detésnek alakja ez.

Az egész csontéplet
minden izcskéje egy titkot ma-
gyaráz meg, hogyan tette az Ur
a halandó embert uralkodóvá a
föld felett? Tekintsünk meg egy
koponyát és a boltozatos homlokra
van írva az emberi nem joga a
világhoz. S a derekszöveget képező
arcél a téher faj előjoga a többi
fajok fölött. A koponya tanít meg
bennünket arra, hogy mennyivel
tartozunk Isten végtelen kegyel-
mességének, ki minket ily csont-
alkatúvá teremtett s minden te-
remetési fölé, minden emberi fajok
fölé emelt. Egy koponyának látása
ne borzadályt, de ihletet költsön
szívünkben; mert a Mindenható
legnagyobb szerelmének jele az, ki-
választott, kitüntetett gyermekeihez.

(Jókai Mór gondolatából.)

Minden hangszer

legjobb minőségben és a
legolcsóbban
vásárolhat
a hirneves

Reményi Mihály
hangszertelepe. Budapest,
VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Cefgőbb kötelességünk: sorsársaink megbecsülése

Isméltelen hangsúlyoztuk és lelkere kötöttük valamennyi Németországba kikerült munkástestvérünknek, hogy az idegenben fokozottan becsüljük meg egymást; békességben, szeretettel végezzük munkájukat, mert egészen természetes, hogy az idegen munkaadó és a hatóságok a munkáscsoportok magatartása alapján ítélnek meg a magyarságot, de nem is tőrnek meg szivesen azokat, akik békétlenkedéssel csökkentik a csoport munkakedvét és teljesítményét.

Elismeréssel állapítjuk meg, hogy az idén eddig alig fordult elő, hogy a munkáscsoportok szem elől tévesztenék intelmeinket, annál nagyobb megdöbbenéssel vettük tudomásul, hogy egy-két munkáscsoportban

haszontalan és éretilen emberek durva és izléstelen, sok esetben trágár tréfákkal, megjegyzésekkel illetik a köztük férfikisérő nélkül dolgozó munkásnőket.

A tudomásunkra jutott eseteket nem hozzuk nyilvánosságra, nem szégyenítjük meg az illetőket azaz, hogy megírjuk nevüket, mert

Lapot kérő munkáscsoportjaink figyelmébe!

Amint azt ismételtelen megírtuk, a m. kir. földművelésügyi minisztérium gondoskodásából valamennyi Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkáscsoport címére megindítottuk a *Vasárnap* példányait, a munkások létszámának megfelelően egy, vagy több példányban, a munkáscsoportok rendelkezésükre bocsátott hivatalos címjegyzéke alapján.

Annak ellenére azonban, hogy mindenütt megindítottuk az újságot, az utóbbi napokban tömegesen érkeznek a kérések a lap megindítása iránt, aminek csak az lehet a magyarázata, hogy az illető munkáscsoportok közben áthelyeztettek és ezért nem jutottak hozzá

Az engedély nélkül kiutazott munkások beszámolóinak kálvária-járásukról

„Sulyos kellemetlenségek érik az illetékes tényezők megkerülésével kiutazó munkásokat” cím alatt a *Vasárnap* legutóbbi számában cikket írtunk. Az ilyen módon, a Németországba szabálytalanul, az *Országos Gazdasági Munkásközvetítő Iroda* megkerülésével kiutazott és onnan visszatérő munkások szenvedéséről megírt eseteit két bajai mezőgazdasági munkás: *Paszternák Péter* és *Vuics Mihály*. Elmondották, hogy *Barasits Antal* dr. ügyvéd, akit tudvalevően letartóztattak üzemei miatt, adott számukra „munká válallási igazolvány”-t. A szerencsétlen emberek, épugy, mint sorsársaik, minden ingóságukat pénzre tették, hogy kifizethessék a lelketlen ügyvédnek a kért 30–40 pengőt és utiféltésre is legyen pénzüik.

— *Bécsben* — beszélték a kárvaioltak — a magunkkal vitt pár pengőcsenke rövidesen nyárára hágtunk és gyalogosan folytattuk utunkat Linzbe. Itt egyik munkáselosztó táborba irá-

reméljük, hogy minden Németországban dolgozó magyar munkástestvérünk tudomásul veszi azt, hogy a csoporton belüli békeesség megővése, a munkástársakkal és munkásnőkkel szemben való tisztességtudó magatartás nemcsak magyar kötelesség, nemcsak annak bebizonyítása végett szükséges, hogy a magyar ember minden körülmények között, férfitel és nővel szemben egyaránt lovasian viselkedik, de mindenkinek saját érdeke is. A német hatóságokkal az idén fennálló megállapodás értelmében ugyanis mindenkit, akire rábizonyul, hogy a csoport békéjét veszélyezteti; vagy férfitel, vagy nővel szemben gorbómbán, erkölcs-telenül viselkedik, azonnal hazatoloncolnak, ezenkívül idehaza külön eljárás indul az illetők ellen. Természetesen mindez ne batorítson fel senkit sem fennhőzjárásra, tulzolt érzékenykedésre és alaptalan vádaskodásra, mert a jövőben minden felmerülő panasz esetében szigorú vizsgálat indul, amelynek eredményéhez képest a büntös vagy az alaptalanul vádaskodó elveszi méltó büntetését.

a laphoz. A mai napig beérkezett kéréseket kivétel nélkül elintéztük, kérjük azonban azokat a munkástestvéreket, akiket áthelyeznek, a jövőben feltétlenül közöljék, hol dolgoztak eredetileg, hányan voltak és hányat helyeztek át közülük és hová? Nem elég tehát, ha azt írják, hogy mostani munkahelyükön már két-három hete dolgoznak, de újságot még nem kaptak, mert a címváltozásról nem tudva, mi továbbra is küldjük a lapot a régi címre, ami felesleges munkát és költséget jelent. Minden esetben közölni kell tehát pontosan úgy a régi, mint az új címet és a munkások létszámát is.

nyitottak bennünket, amelynek parancsnoka azonban nem volt hajlandó figyelembe venni a dr. Barasits-féle munká válallási igazolványokat, hanem a rendőrségre vitetett bennünket, ahol egy éjszakára ott tartottak bennünket, majd rabszállító autón börtönbe szállítottak.

Ezután elmondották a munkások, hogy Linzben 12 napig voltak bezárva, onnan pedig tönleuton Bécsbe kerültek, ahol egy hétig tartották fogva őket.

— *Bécsben és Linzben* — panasolja a megtört Paszternák Péter — *ujjlenyomatokat vettek rólam, lefényképeztek ötször-hatszor, majd kivitték a határra és a következő szavakkal bocsátottak utnak:*

— *Arra van Magyarországon, arra menjetelek, ide pedig többé ne jöjjetek.* Elmondotta a két munkás azt is, hogy Bécsben azt mesélték nekik az egyik foglár, hogy az ottani fogdák-

ban sokszáz utlevél nélküli egyén van bezárva, ezolek telenteles része magyar.

Elveszett csomag

Kóbor Irén (Timmendorf, Kreis Wismar, Provinz Mecklenburg) kéri azokat a munkástársakat, akik megtalálták június 3-án Bécsben elveszett csomagját, értesítsék őt. A csomag egy fehér skatulya volt, amelyben 1 pár fekete és egy pár fehér félcipő, 1 svájci sapka, imakönyv, 2 pár harisnya, 3 fejkendő, 1 piros sál, tükör, 4 zsebkendő és 3 pár zokni volt.

ÜZENETEK

Székely Lajos Rappenhagen, über Greifswald, Pommern: Kéri Csáki János és Molnár Péter Püspöktelel Németországba került munkástársait, közöljék vele címüket. — Bukta István, Stelhagen: Kedves sorait őszinte jókívánságokkal viszonzom. Ami a hazaküldött pénz megsüregését illeti, aravonatkozóan közöljük, hogy a pénzküldemények nem mennek át a kezünkön. Ha szabályszerűen, helyes címzéssel adták fel a pénzt, legyenek nyugodtak, az a leg-rövidebb időn belül eljut a címzett-hez. Üdvözlök. — I. A., Friedberg: Nagyon rosszul tette hogy ilyen körülmények között kiment Németországba. Forduljon az Arbeitsamt-hoz, vagy írjon a berlini Munkáscsoport Irodának. — Méhes Pápa Sándor, Tantom: Őszinte érzésektől áthatott lapukat jóleső érzéssel olvastuk. Szeretettel köszöntjük mindannyiukat. — Majoros István, Klausdorf b. Prohn kéri ismerőseit, írjanak neki. A keresetre vonatkozó esetleges reklamációjukkal forduljanak az Arbeitsamt-hoz. — Lantos István és társai, Klucken: Kedves soraiat tolmácsoltuk az államtükár urnak. Üdvözlök. — Mészáros Margit, Briesen: Hangulatos versikéit, sajnos nem közölhetjük. Örülünk, hogy jó helyre kerültek. Üdvözlök. — Jakab Juliska és Mariska, Gerterode: Reméljük, hogy helyzetük hamarosan megjavul. Köszöntésüket őszinte jókívánságokkal viszonzom. — Szentesi Józsefné, Tamási Mária (Makórol) kéri testvérét, Herceg Ferencné, szül. Tamási Ilonát (Kiszomborból) írjon neki a következő címre: Kr. Landsberg (W) Wormsfelde, Deutschland. — Szucsik Terézia, Dümmerstük, Post Dümmerhütte: A kérdézet pályára ma már csak érettségi bizonyítvány alapján lehet menni, tehát sajnos, ilyen irányban nem remélhet elhelyezkedést. — Murányi Ferenc, Lehnhof: Ilyen ügyekben leghelyesebb, ha közvetlenül a berlini munkáscsoport irodához fordulnak, ahol a panaszt kivizsgálják és azt megfelelően orvosolják. Arra kérjük Önöket, hogy ameddig a munkáscsoport irodától, — ahova levelüket eljuttattuk — intézkedés nem történik, nyugodtan és békeességben végezzék tovább munkájukat. — Gyenes János, Neu-Poserin: Használt harmónika után is vámot kell fizetni. Nem érdemes tehát hazaküldeni semmit, mert a vám az elég nagy, körülbelül 8–10 pengő. Ha hazajön Németországba és be tudja bizonyítani, hogy az saját használt hangszere, úgy vámentesen hozhatja haza. Az ottani vámhatóságnak el kell adnia meg, hogy a hazulról küldendő használt könyvek vámentesenek-e. Tudomásunk szerint minden után vámot kell fizetni. — Bódi István, Lehnhof: Minden munkaadó megkapta a rendeletet, hogy a mun-

kások, hogy küldhetnek haza pénzt. Az eljárás a következő: Pontosan és olvashatóan jegyzékbe foglalják az adatokat, felírják először a feladó nevét, kinek a címére küldik a pénzt (név, lakhely, utolsó posta, vármegye) és mennyit. Ha a bank, ahol a pénzt fel akarják adni, esetleg a rendelet-ről még nem tudna, úgy kérjük meg, hogy a berlini birodalmi nemzeti banknál érdeklődjék meg, ahol a bankot a rendelkezésről értesítik. Havonta és személyenként 40 márka küldhető, összesen 400 márka. Tolmácsuk utján érdeklődjének. Különben az összes bankom már megkapták a szükséges felvilágosításokat a pénzküldésre vonatkozólag. — Tühegyi Imre tolmács és társai, Spechtendorf: A Transdanubiához eljuttattuk levelüket. Tudomásunk szerint nem drágább. Az ősszes hálattel szívevel mondott jókívánságokat köszönettel vettük és azt őszintén viszonzom. — Haluska Sándor és társai, Schönermark: Bódinak szóló üzenetünket olvassák el figyelmesen. Tolmácsuk utján menjenek a legközelebbi bankba, ott adják fel a pénzt. A rendelet-ről az összes bankomnak tudomásuk van. Levelüket eljuttattuk Berlinbe a Munkáscsoport Irodának. — Pálkás György, Münchenberg: A Vasárnapot címre küldjük. Senkinek nem szabad elhagyni helyét és önkényesen áthelyezni magát. Ha valaki ezt mégis megpróbálja, a legnagyobb kellemetlenségnek teszi ki magát; könnyen előfordulhat, hogy hazaküldik az illetőt. Levelét elintézés végett a berlini munkáscsoport irodához küldöttük. Mayer György tolmács, Stenveh: Leghelyesebb, ha felvilágosítás végett a berlini munkáscsoport irodához fordulnak (Berlin, S. W. 11. Dessauerstrasse 28–29), a boldogult Tremmel Teréz halála után özszegyűjtött pénz ügyében. Nem tudjuk, hogy mennyiért állítják ki a halotti anyakönyvi kivonatot Németországban. Mayer János öccselenciája címez Budapest, V., Balthory-utca 24. — Barna Mihály, Pleetz bei Staven: Okosan és világosan megírt levelét örömmel olvastuk. Nagyon helyesen járt el eddig, a továbbiakat illetően azt tanácsoljuk, adja meg munkaadójának a kért névsort azzal, hogy azok utazási engedélyének kieszakölése természetesen nem áll módjában. Munkaadója hivatalos uton bizonyára el tudja ítélni a dolgot, Ön azonban sem neki, sem a névsorba felvett egyéneknek ne igérjen semmit. Szeretettel köszöntjük. — Boszik József, Dümmenthin: Kérését, sajnos, semmiképpen elintézni nem tudjuk. A szabályszerűen elküldött pénz 4–6 hét alatt érkezik haza. Erre előleget senki nem folyósíthat, egyetlen megoldási lehetőség, hogy valamelyik otthoni leborátja vagy ismerőse vállalja a szükséges kezességet. Üdvözlök. — Petőváry József, Blaustaden: Hazafias magatartásáért szeretettel és elismeréssel köszöntjük. A lapot a kért címre megindítottuk. Üdvözlök. — Horváth József, Illés István és Széles János, Güntersdorf: Az újságot a megadott címre megindítottuk. Helyes lenne, ha hozzátartozókat levélben megkérnék, hogy az amugy is esélyek előfizetési díjat küldjék be. Üdvözlök. — Forgó Illés és társai, Fäsekow über Grimmen: Élelmiszer-rendeléskor nincs szükség tolmácsra. A Transdanubiának (Berlin, Brückenallee 36.) magyarul is írhatnak, csak az a fontos, hogy címüket olvashatóan és értelmesen írják fel. A szalonna és tarhonya rendelkezése ügyében azonban írjanak a megadott címre. — Györfi István, Lichtenow: Örülünk, hogy jó helyük van; természetesen, hogy a munkaadó által szétosztás végett adott jutalmat fel kell osztani a csoport minden tagja közt. Üdvözlök. — Jessei Sándor és társai, Schultendorf bei Wriezen: Kéri Sarkadól Németországba került munkástársait, írjanak fenti címre. Üdvözlök. — Lukács László és társai, Nienmark über Schwerin, Land Mecklenburg: Kéri a borsodmegyei Pap Balást és nejét, írjanak fenti címre.

Düsing Miksa visszavonult az OMTK vezetésétől

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ m. sz. július 8-án tartott rendes igazgatósági ülésén foglalkozott Düsing Miksa m. kir. gazdasági főtanácsos, vezérigazgató ama bejelentésével, hogy egészségi állapota miatt a vállalat vezetésétől vissza akar vonulni. Az igazgatóság Düsing Miksa vezérigazgató bejelentését sajnálattal vette tudomásul és elhatározta, hogy a visszavonuló vezérigazgatónak a Szövetkezeti Központ érdekében végzett évtizedes munkássága elismerésképpen *havi illetményt folyósít*.

Az igazgatóság egyidejűleg a távozó vezérigazgatónak a tejj gazdasági és értékesítés, valamint a szövetkezeti szervezés terén szerzett érdemeiért hálás köszönetét fejezte ki és egyben annak a reményének adott kifejezést, hogy a távozó vezérigazgató évtizedes tapasztalatait nyugalombavonulása ellenére a jövőben is igénybe veheti.

Az igazgatóság egyben tudomásul vette, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter a szövetkezeti központ ügyeinek közvetlen felügyeletére és ellenőrzésére *Utassy Béla* dr. miniszteri tanácsost, a Szövetkezet alelnökét, *miniszteri megbízottként* kiküldte.

A buza értékesítése

A budapesti áru- és értéktőzsdén július 7-én értekezlet volt, amelyen elhatározták, hogy a visszacsatolt Felvidéken termelt búzát „*kisalföldi buza*” néven fogják a tőzsdén jegyezni. Ilyen néven kerül forgalomba a Pozsony, Nyitra, Győr, Komárom, Hont és Bars megyékben termő buza. A Felvidék egyéb területén és Kárpátalján termő buza a *felsőtisza* búzákat csoportjába kerül.

Ami buzakivitelünket illeti, ezen a téren, mint ismeretes, a megfelelő megállapodások történtek. *Berben* aláírták a *magyar-szvéji kereskedelmi egyezményt*. A tárgyalások egyik legfontosabb pontja az idei Svájcba irányuló buzaexportunk volt. Erre a gazdasági évre is sikerült biztosítani *egy millió métermáza buza svájci exportját*. Az első szállítmányok augusztus és szeptember hónapban indulnak el. Ami a *németországi kivittelt* illeti, valószínű, hogy ebben az évben is a tavalyi mennyiséget, összesen *2,5 millió métermáza* fogunk kiszállítani. *Olaszországgal* a tárgyalások július hónapban indulnak meg. Bár az olasz hivatalos becslés 80 millió métermáza búzával számol, valószínű, hogy az új gazdasági évben Magyarország épügy, mint tavaly, *4 millió métermáza búzát* exportálhat *Olaszországba*. Ilyen körülmények között a fentemlített három országba összesen *7,5 millió métermáza búzát* fogunk exportálni.

Rendelet készül a tojásról

Értesülésünk szerint a közeljövőben megjelenik az ugynevezett *tojásrendelet*. A küszöbönálló miniszteri rendelkezés szabályozni fogja a szárnyasok (tyúk, kacsá és liba) tojásainak minőségét és forgalmát. A rendelet pontosan körülírja, hogy milyen tojások láthatók el *teatojás, frisstojás, repedttojás* jelzéssel és mikor minősítendő romlottak a tojás. Meghatározza továbbá, hogy mikor és hogyan hozható forgalomba a *tojás kellető-tojás* néven és hogy mik a *kompa-tojás* forgalmi előírásai. Kiterjeszkedik a rendelet még a tojáseltartó (konzerválás) eljárások és a konzervtojások megjelölésének szabályozására.

Kisbérleti reform és a földbérlet-szövetkezetek

A fenti cím alatt érdekes tanulmány jelent meg *Prehoffer* Lajos m. kir. kormánytanácsos, az OKH kötelekébe tartozó *Mélykúti Hitel-szövetkezet* ügyvezető-igazgatójának tollából. A tanulmány tulajdonképpen a szerzőnek az ezidei hitelszövetkezeti kongresszuson tartott előadását tartalmazza. Különös időszerűséget ad e nagy alapossgal és gyakorlati tudással kidolgozott tanulmány-nak a kormány birtokpolitikái javaslata, amely tudvalevőleg a kisbérleti rendszer akarja a legközelebbi jövőben kiterjeszteni. *Prehoffer* Lajos tanulmányában kimutatja, hogy a kisbérleti formák között nemcsak a bérlet kisemberek, de a bérbeadó földtulajdonosok szempontjából is a

földbérlet-szövetkezet a legelőnyösebb, márcsak azért is, mert a forgatókét is biztosítja a kisembereknek, megfelelő hitelnyújtás révén, de emellett a földtulajdonossal szerződő hitelszövetkezet teljes biztonságot nyújt a bérleti feltételek teljesítésére vonatkozólag. Igen érdekesen ismerteti a tanulmány a szerző vezetése alatt álló és harmincéves multra visszatekintő *mélykúti hitelszövetkezeti földbérlet-szövetkezet*, amely *több, mint 1000 kat. holdon gazdálkodik és 523 földbérlet tagja van*. A földbérlet-szövetkezet az egyszerű gazdálkodás terén is oly szép eredményeket ért el, hogy azok a szomszédos uradalmak terméseredményeivel teljes mértékben felveszik a versenyt.

Új elnevezést kapnak a téli gazdasági iskolák

Ismeretes, hogy a földmivelésügyi kormány a helyes gazdálkodásnak minél szélesebb körben való népszerűsítése végett az utóbbi idők leginkább bevált iskolafajtájának, a *téli gazdasági iskoláknak elszaporítását* határozta el. Évről-évre új téli gazdasági iskolákat létesít, melyekben a gazdafijak két éven keresztül, a négy és fél téli hónapban át elméleti tanításban, tavasszal és ősszel pedig otthonukban gyakorlati oktatásban részesülnek.

Mivel ezeknek az iskoláknak szaporítása folytán az eddig rendeltetileg megállapított szabályoknak egysége-sítése vált szükségessé, a téli gazdasági iskolák igazgatói, *Suhayda* Tibor szakfelügyelő vezetésével

keszthérváron június 20—24-ig értekezletre gyűltek össze, ahol négy napig tartó szakadatlan munkával megállapították a *téli gazdasági iskolák szervezeti, tantervi, rendtartási és vizsgaszabályzatának végleges tervezetét*, valamint az internátussal rendelkező iskolák részére a *tanulóotthonra vonatkozó szabályokat*. Az értekezleten a már visszacsatolt területen létesített iskolák igazgatói is részt vettek.

Minden remény megvan arra, hogy a munka a téli gazdasági iskolákban — amelyeket új címe valószínűleg „*M. kir. gazdaképző és gazdatanácsadó intézet*” lesz — már az ősz folyamán az új szabályzat szerint fog megindulni.

Félmillió mm-val nagyobbodott a várható buzatermés

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés szerint a *repece* aratását befejezték, cséplése egyes vidékeken még folyik. Termése jó közepesnek mondható. Az ország *repecével* bevett terület a folyó évben 18.401 kat. hold. Ezen a területen a becslések szerint holdanként országos átlagban 5.44 mm, összesen körülbelül *100.050 mm* *repecetermés* várható.

A *búza* aratása az ország legnagyobb részében megkezdődött, és mindentűn a legnagyobb rendben folyik. A buzatermés kilátásai országos átlagban *jónak* mondhatók. A búza vetésterülete az idén 3.283.032 kat. hold. Ezen a területen a becslések szerint

holdanként országos átlagban 8,68 mm, ezidőszert összesen 28.500.000 mm buzatermés várható.

A *rozssal* bevett terület a folyó évben 1.215.473 kat. hold. Ezen a területen a becslések szerint holdanként országos átlagban 7.60 mm, összesen *9.231.000 mm* *rozstermés* várható.

Árpából ezidőszert jó közepes termés várható. Az árpával bevett terület a folyó évben 945.464 kat. hold. Ezen a területen a becslések szerint holdanként országos átlagban 8.08 mm, összesen *7.635.000 mm* *árpatermés* várható.

A *zab* a kedvező időjárásban sokat javult. A zabbal bevett terület a folyó évben 447.533 kat. hold. Ezen a területen a becslések szerint országos átlagban 7.61 mm, összesen *3.406.000 mm* *zabtermés* várható.

A *tengeri* fejlődésére a két hét

Helyenként munkáshiány van a miskolci gazdakamara területén

A *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara* (Miskolc) területén a mezőgazdasági munkásság helyzete általában jónak, kifogástalannak mondható. Munkát, elhelyezést minden munkás bőségesen talál, *sőt helyenként munkáshiány állapítható meg*. Különösen gyár-, vagy bányatelep körül fekvő községekben. Ezzel együtt a kereseti lehetőségek is megfelelők. A pénzügyi viszonyok általában nem a legkiegészítőbbek, mivel a terményértékesítés még szünetel és az állatértékesítés is kívánalmatlan nagy munka után. A legszükségesebb készítmények fedezetét gyümölcs- és zöldségfélék eladásából, valamint az állati termékek és baromfiak értékesítéséből teremtik elő. Viszonylag a *mezőgazdasági munkásság az emelkedő munkabérek miatt, inkább gondolhat magán- és háztartásainak rendezésére, mint a gazda*.

Katonai lóvadászok a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) területén

A *Honvédelmi Központi Lóvadász Bizottság* a *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara* (Miskolc) kerületében a következő helyeken és időben tart lóvadászt:

- Augusztus 2-án 14 ó-*kor Csap*;
- Augusztus 2-án 17 ó-*kor Homok*;
- Augusztus 3-án 10 ó-*kor Zemplénooroszt*;
- Augusztus 3-án 12 ó-*kor Takosány*;
- Augusztus 3-án 14 ó-*kor Kisberezna*;
- Augusztus 4-én 9 ó-*kor Nagydobrony*;
- Augusztus 4-én 12 ó-*kor Gejő*;
- Augusztus 4-én 16 ó-*kor Szerednye*;
- Augusztus 7-én 9.30 ó-*kor Emőd*;
- Augusztus 7-én 14 ó-*kor Sajószentpéter*;
- Augusztus 8-án 10 ó-*kor Tornalja*;
- Augusztus 8-án 12 ó-*kor Bátka*;
- Augusztus 8-án 15 ó-*kor Feled*;
- Augusztus 9-én 10 ó-*kor Péterváradára*;
- Augusztus 9-én 11 ó-*kor Reosk*;
- Augusztus 9-én 14 ó-*kor Veprelét*;
- Augusztus 10-én 9 ó-*kor Maklár*;
- Augusztus 10-én 11 ó-*kor Mezőkövesd*;
- Augusztus 10-én 14 ó-*kor Füzesabony*;
- Augusztus 11-én 9 ó-*kor Hécs*;
- Augusztus 11-én 11 ó-*kor Kát*

községekben.

A Bizottság a vásárokon *4—8 óra* hatású, tüzérségi hámoslónak, vagy géppuskás málhás hónap alkalmával melexvervő lovakat fog vásárolni. A hátslovakért átlag *5—700 pengőt*, a tüzérségi hámoslovakért átlag *6—800 pengőt*, a géppuskás málhás lovakért átlag *4—500 pengőt* fizet a Bizottság. Kívánatos, hogy a vásáron résztvevni óhajto környékbeli gazdák *fáradt lovakat a vásárra ne vigyenek*, az elővezetett lovakat pedig lehetőleg frissen vasalt állapotban mutassák be, hogy patáik kifogástalanok legyenek.

Kitüntetés mezőgazdasági munkás. A földmivelésügyi miniszter *Koloszár* József kapuvár-öntésmajori mezőgazdasági családét, aki 58 év óta példás szorgalommal és hűséggel szolgálja az Esterházy hercegi hitbizományt, elismerő oklevéllel és pénzzalommal tüntette ki. A kitüntetést *Högyész* Pál főispán megbízásából *Eleméry* Imre fősolgabíró adta át ünnepélyes keretek között az öntésmajori iskolában. Esterházy Pál herceg megbízásából *Köhler* Gusztáv gazdasági felügyelő száz pengő különjutalmat nyújtott át a hitbizomány öreg szolgálójának.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitermesztés

a törvényesen védett

Rákoshegyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULITZKY OTTÓ
Budapesti, VII. Dohány-uca 84. I.sz. 2

Árak: Demijonnal az Budapest
3 4 6 8 10 15 20
370 480 710 910 1080 1670 2120

Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

A lóápolás legfőbb szabályai

1. Biztosítsunk lovainknak bőseges almu tisztá álláshelyet.
2. Ne mulasszuk el lovainkat minden nap gondosan megtisztítani, mert a bőr elszarusodott hámszejtjei leválnak, amely élénk korpázás alakjában nyilvánul meg, azonkívül az izdászámrigyek is a bőr felületére ömlesztik váladékukat, ugyszintén a faggyumirigyek a szőrtüszőbe, innen pedig a bőr felületére juttatják a váladékok. Ezenkívül a por, mely az állatok testének felületét belepí, zsíros, esetleg kenőcsös anyagot alkot, melynek eltávolítása elsőrendű fontosságú. Ugyanis ez a bevonat a bőr szabályos működését gátolja és csak baktériumok és élősködők tápanyagául szolgál.
3. A ló tisztítására következő eszközök álljanak az ápoló személyzet rendelkezésére: a) szalmacsutak, b) vakaró, c) kefe, d) tajtékkes, e) sörényfésű, esetleg f) sörénykefe és g) szőrkesztyű.
4. Lovak tisztogatását rendszer szerint kell foganatosítani.
5. Leghelyesebb lenne a lovak

tisztítását szabadban végezni, hogy a felvert por ne rontsa az álló levegőjét. Ezt télen nehéz keresztülvinni, de nyáron annál könnyebb.

6. A durva tisztogatást kora reggel szalmacsutakkal kezdjük meg és ne vakaróval! Egyszerűen azért, mert a vakaró könnyen felsérti az állat bőrét.

7. A csutakolás a szőr irányába történjék, csak összetapadt szőrköteket csutakoljuk a szőr irányával ellenkező irányban.

8. Csutakolás után következzen a lovak kefézése, amelyet fejnél kezdünk.

9. A vakaró arra való, hogy vele a kefézt tisztítsuk.

10. A vakaróban összegyűlt port ne az istállóban verjük ki.

11. A lovak hosszú szőreit az ápolási munka legvégén hozzuk rendbe.

12. Napközben, ha a lovat kivezetjük, töröljük végig erre a célra félre tett pokrócdarabbal, mert jó gazda poros lovat nem vezet ki az istállóból.

(Kamarai Értesítő)

A MÉHÉSZ JULIUSI TEENDŐI

A méhesben a lerajzott méhcsaládokat vizsgáljuk át. Ahol anyátlanságot tapasztalunk, azt anyátszással azonnal szüntessük meg, mert hosszantartó anyátlanság a méhcsalád elnéptelenedésére vezet és esetleg álnyál állapot áll elő. Ugy a természetes, mint a műrajokat kellő gondozásban részesítsük, hogy így minél erősebb méhcsaládokat nyerjünk. Tehát kellő építményről, elemlelről állandóan gondoskodjunk s amint a beadott lépeket kiépítették, újak beadásával haladék nélkül bővítsük a költőfészket.

Fokozott mértékben figyeljük a méhcsaládok egészségi állapotát, mert a mostani meleg időben a méhek fertőző álcárothadása (költes-rohadás) legerősebben fejlődik és terjed. Ez a betegség felismerhető az elhalt álcák szennyes-barna színéről és bűzös szagáról. Az elhalt álcá nyulós, enyvszerű anyagá válik. Ha ezt a jelenséget észre vesszük, a családot könyörtelenül egészük el.

Ha tikkasztó a hőség és kevés a virág, a hordáshoz szokott méh méz után kutat és könnyen rablásra vetemedik. Ezért a hordás szüntével nyitott helyiségben pergetni, vagy nappal etetni — veszedelmet jelent. A rablást megelőzni könnyebb, mint a kitört rablást megfékezni.

A családokat ok nélkül ne bolygassuk. A fiasítást most már mesterségesen ne korlátozzuk. Elvégezzé ezt a hordás szüntésével az anya is. Ha eddig korlátozást volna, e hó elejével ismét bocássuk az egész fészket az anya rendelkezésére.

A gyengébb családok kijáróit szűkítsük. Legjobb azonban gyenge családokat egyáltalában nem tartani. Az erős családok megvédi gyomogukat. Ha anyátlán családunk volna, azonnal lássuk el fiatal anyával, az őreget pedig cseréljük ki fiatalal. Az anya 2 éves korában van termékenysége tetőfokán. Három évesnél idősebb anyát ne tartsunk.

Ha vidékünkön a hordás megszűnt, másutt ellenben jó nyári hordás igerkezik, készülődjünk a vándorlásra. Ezt, ha tarlóvirágról van szó, július végén bonyolítsuk le. Fontos, hogy csak népes családokkal vándoroljunk.

Iparkodjunk lehetőleg javítani az otthoni méhlegelőt is! Ütessünk olyan mézelőfákat és évelőket, melyek különböző időszakokban virágoznak. Ne sajnáljuk tőlük a helyet a ház előtt, az udvaron és a kertben, mert ezzel méhészkedésünk sikerét növeljük.

A pergetéssel nyert mézet szűrjük meg, majd öntsük tiszta, száraz, rozsdamentes bádogkannába s ezt állítsuk száraz, hűvös, egyenletes hőmérsékletű helyiségbe. Amint az eltelt méz megtisztult, azt lehabozzuk, az edényeket feltöltögetjük és jól lezárjuk, hogy a hangyák hozzá ne férhessenek.

A TARLOK KEZELÉSÉRŐL

Ma már az okszerű gazdálkodás egyik sarkalatos tétele azt parancsolja, hogy a tarló a lehető legrövidebb idő alatt feltőressék.

A tarlólántásnál a fődolog az, hogy a talaj felső felületé megazítassák, légjárhatóvá tétessék. Legjobb munkát a sekélyen járó eke és tárcsásborona végez.

A tarlósántás mindig sekélyen végzendő. Célja ugyanis részben az, hogy az aratáskor a talajra hullott gyommagvak kikeljenek. Ha a szántás mély, akkor a gyommagvak mélyre kerülének, hova már levegő nem jut s így nem csíráznának, hanem csírázó-képességüket megtartva akkor fognak kicsíránni, mikor kedvezőbb körülmények közé jutnak és esetleg a következő veteményt fogják elgazosítani, a növénytől elszívják a tápanyagokat, beárnyékolják, sőt el is nyomják azt. A tarlósántás után néhány hét múlva a föld kizöldül, porhanyós, rugalmas lesz, jeleül annak, hogy a föld beérett, mikor is a második szántás végzendő.

Az eke után ne boronát, hanem inkább hengert járassunk, hogy a talaj kissé megtömődjék, mert ezáltal a gyommagvak hamarabb kikelhetnek és a talaj is gyorsabban beérik.

A tarlólántásnak nagy előnye az

is, hogy általa a talaj nedvessége megőriztetik. A talajnedvesség — minthogy a hajcsövesség megsemmisül — nem párolog el. Nagyobb esők alkalmával a nedvesség sokkal mélyebbre megy a megszántott talajba, mint a tarlóba. Az így nyirkos, illetve nem száraz talajon sokkal jobb munka is végezhető, mint a kiszáradt földön. Így biztosabb a következő évi termés is.

A KÖSZMÉTE ÉRTEKE

A köszmetét (egrest) a közönség nem sokra becsüli. Annyi jó és szép gyümölcsünk van, hogy nyáron nem veszik fogyasztásra, legfeljebb egykét üveggel tesz el belőle a háziasszony, hogy majd a télen mártást készítsen belőle. Ezzel szemben igen nagy becsben van az egres Angliában, Hollandiában, Dániában. Ott szívesen fogyasztják nyersen is, de főleg főznek belőle. Ezért külföldre minden mennyiség eladható. Kockázat nélkül szállítható lehitott állapotban. Igaz, hogy a külföldre szállítás csak akkor jöhet szóba, ha az egres gyümölcsök nem borsó-bagnagságúak, hanem nagyobbak. De ez is, elérhető minden köszmetébokornál, ha azt rendszeresen ápoljuk. Így különösen fontos a rendszeres ritkítás. A ritkított ágakról szilvanagságu gyümölcsöket is szedhetünk.

Az egres főleg nyirkos, televényes, könnyű agyagtalajon, szabad fekvésben terem jól. Mint köztes féltény a gyümölcsfák között féltényekben is jól fejlődik. Nagyban való természetnél bokorral lesz a legmegfelelőbb, de ojtás utján fászkává is nevelhető.

A SÖRÁRPA

A sörgyártásra megfelelő minőségű tavaszi árpát jobb áron veszik, mint azt a minőséget, amelyik csak takarmányozásra alkalmas. Sajnos, nem minden vidék alkalmas sörárpatermelésre s így nemcsak a gazda ügyességén, hanem sokszor a természeti és az időjárási viszonyokon mulik, hogy az árpatermés be fog-e válni sörárpának.

Jó sörárpatermelésre megfelelő természeti (éghajlati és talaj) viszonyokat birnak Nyitra-, Bares-, Nográd-, Zemplén-, Heves-, Sopron-, Vas-, Zala-, Baranya-, Tolna- és Somogy megyék vályogtalajai. Sajnos, az alföldi megyékben csak kivételes esetekben lehet erre számítani.

Sörárpának minősítik az árpatermést akkor, ha a magvak színe világos sárgásfehér, mert ez garantálja, hogy a mag nem ázott meg s így csírázóképesége nem szenvedett. Így nem veszik meg ilyen célokra azt az árpát, amelyik sárga, sötétsárga, fakó, barnahegyű.

Nem minősíthető az árpa sörárpának akkor se, ha dohos szaga van.

Az egyes magvak legyenek közepesen teltek: a sovány, valamint a tulopokos és a durva polyvájú árpa nem sörárpa. Fontos az is, hogy egyenletes nagyságúak legyenek a magvak: a szorult magvakat jó lesz tehát a termésből kiostálni.

Egy hektoliter sulya ne legyen 64 kg-nál kevesebb, de 72 kg-nál több se. Legjobbban fizetik azt, melynél a hektolitersuly 70—71—72 kg.

Ha a magvakat keresztben kettétörjük és a törési felület fehér, lisztes, akkor ez a minősítésnél előny jelent, ha azonban a törési felület sötétebb szürke, üveges, akkor már sörgyártásra alkalmatlan, mert fehértartalma a megkívántnál magasabb.

Fontos, hogy a magvak erélyesen csírázzanak, így 3—4 napon belül 100 mag közül 95 csírást hajtsjon.

Végül — talán felesleges is említeni — hogy e jobb és drágább mi-

nőségű árpa közt idegen gabonamagvak (buza, rozs), törött szemek és gyommagvak ne legyenek, mert ezek értékét igen lényegesen csökkentik.

A CSEPLÉS

A cséplési munka annál tökéletesebb, minél jobban elválasztja a magot a szalmától és pelyvától. Rosszul dolgozik tehát a gép, ha a szalma és pelyva közt magvat találunk. Ezért cséplés közben a gondos gazda időnkint megfigyeli, hogy a gépből kihulló szalma és török közt nincsen-e számottevő mag. Ha a gabonakévek nedvesek, vagy a dobokás túlságosan tágra van állítva, vagy a dob nem éri el percenkint az 1000—1200-as fordulatszámot, akkor sok mag marad a szalma és török között. De azért hibás volna a biztonság kedvéért túlszűkre állítani vagy túlgyorsan forgatni a dobot, mert akkor meg a gép sok magot összetör. A dobokárnak szűkebbre vagy tábbra való állítása, tehát nagy figyelmet és ügyességet kíván.

Fontos továbbá, hogy a cséplőgép már kellőleg megtisztítsa és osztályozza a gabonát. A durvább gyomok már a törökrostan se hulljanak át. A legtöbb gazda azért még a cséplőszekrényből kifolyó gabonát újra ártostálhatja szelelő rostával. Különösen fontos ez a gondos rostálás a buzánál és a sörárpánál, mert ezeknél a vevő a tisztaságra nagy gondot fordít és így azt meg is fizeti.

A minőség-terményeknél még arra is jó lesz ügyelni, hogy ne csépljük egybe az asztag összes kévéit akkor, ha az asztag fedőkévéi többször megáztak vagy annak alja átmedvedett. Az ilyen kévekben levő magvak már nem lesznek olyan szűnűk és csiraképességek, mint az asztag közepében levők. Kár lenne tehát őket a jobb minőség közé keverni, s így az egész mennyiségnek jobb értékesítési lehetőségét kockáztatni.

SZÉNAKÉSZÍTÉS ESŐS IDŐBEN

Tudvalevő dolog, hogy csapadékos éghajlatú vidéken vagy ilyen időben a szárítással készült széna értéke lényegesen csökken a kilugozás és a forgatások elszennvedett leépérgés következtében. Ezért — mint a rovátban már többször írtuk — az ilyen vidékeken vagy ilyen időjárás mellett a levágot fűvet, lucernát, lóherét, stb. oszlopokon, pyramisokon, háztető alaku favázakon vagy cövekek közt kihuzott drótkon szárítják meg széának s így ugynevezett „zöld” szénát nyernek.

Hol nincs pénz az említett faoszlopok, favázak, stb. megszerzésére, ott ajánlható csapadékos viszonyok közt a „barna”-széna készítése.

Igy egy zalai uradalomban esős őszel az ugynevezett szűz lóherét szalmával rétegezve, keskeny kazalba szották rakni. Szalmával árpa- vagy zabszalmát használnak, de ennek hiányában szóba jöhet az egészséges buzaszalma is. Fontos, hogy a takarmány keskeny és magas kazalba kerüljön, félíg fonyasztott állapotban, legfeljebb 50% viztartalommal és hogy se esőtől, se harmattól ne legyen nedves, mert máskülönbön megpenészedik. A szalmátéggel meggátolja a túlságos fellemelegedést; a mérsékelt erjedéstől az így készült takarmány friss kenyérré emlékeztető szagu, kellemes zamatu, gyengén barna színű szénát kapunk. A körjé rétegzett szalma is jóízű lesz, miért is a jószág ezt is szívesen fogyasztja.

KIS VASÁRNAP

MIT HOZOTT A POSTÁS BACSI?

Az ajtókon kopogott a Postás bácsi. Mit is hozott? No ki tudná kitalálni? Ajándékot Nagypótól, Galambszívű Nagyanótól, Vászondtő nagy kosarat Kecskemétről. Csak úgy duzzadt a ropogós Cseresznyétől.

Nosza, lett is dinom-dánom! Mellém állt két kis diákom: Lackó jobbról, Berci balról. — Kis cicánk is tanu arról — S ropogott a cseresznye, A sok piros szemecse, Folyt a szüret szüntelen.

Egyszer Berci kint terem. Hogy hová megy, csoda tudta. De tudta az egész utca. S Pista, Jóska, Borcsa, Jutka Lelkendezve, versenyt futva Kosarunkhoz odaálltak. Az evésnek nekiláttak. S mire én jó Nagyanónak, Galambszívű Nagyanónak Elolvastam levelét: Megették a cseresznyét.

MÓRA LÁSZLÓ

A RAB

Irta: MÉZES JÁNOS

(IV. közlemény)

Szép aranyos kalikába tették. Finom hangyatojást raktak elébe, hogy énekeljen.

Hajnalka elgondolkodott. Aztán megint beszélgetni kezdett az ő hielző hangján:

— Mondd csak, édes Gyurikám, hol van a te édesapád?

Gyurica nevető arcán szomorúság futott végig.

— Jaj, ne kérdezd. Nagyon messze van.

— Hol van mégis?
— Oroszországban van
— Mit csinál ott?
— Fogoly.
— És hazajön-e?
— Jaj, dehogyan jön. Nem érzik.
— Szeretné-e már megcsókolni?

Gyurka nem felelt erre. Közébeült Hajnalkához és megcsókolta az apja helyett.

— És mit adnál érte, édes Gyurikám, ha az édesapád hazajöhötte? ... Gyuri szemében könny csillogott már akkor. Ere nem tudott mit felelni.

Akkor beszélt el neki Hajnalka a rab madár szomorú párjának epedő bánatát.

De azt már igazán nem hallgatta végig Gyuri. Fölgrott és eltűnt.

Egyszer csak kipirult arccal, csillogó szemmel megint ott termett Hajnalka előtt és líhegő hangon mondta:

— Nesze!

A kis fülemilét adta át. Hajnalka megcsókolta még egyszer. Elbucszott tőle és haza sietett.

Oththon elmondta a kis Gyurika esetét.

Estike és Barinka meghatottan hallgatták a történetet és addig kértek az édesanyjukat, míg őket is elengedte Gyurikához.

Dél felé járt az idő, mikor a két tündérlány beért a kis faluba, a Gyurikák házához.

Előbb bekukkantak a kapun: de nem a malac farkát húzza-e megint Gyurka?

Hát mit láttak?

A nagy díofa alatt kerek asztal. Mellette szék. Azon ül egy bronzarcú ember, akinek az ölébe kuporodik Gyurka és boldogan meséli:

— Aztán tudja, édesapám, azt mondja az a kislány, hogy az édesapám is be van zárva, mint az a kis madár volt. És hogy azért nem jöhött haza. De nem is mondta nekem tovább. Elszaladtam a kastélyba és visszaloptam a madarat. Ide hoztam és neki adtam ...

A bronzarcú ember lehajolt a fiához. Átölelte, megcsókolta és azt mondta neki:

— Derék fiúcska voltál. A jőszived sugallta, amit tettél. Meg is jutalmazott a jó Isten. Hazajöttem helyette én. Örülök-e neki?

Gyurika átfogta az apja nyakát és szóltanul, hosszasan megcsókolta.

Estike és Barinka nézték Gyurika örömet és elfeledték Tündérország minden gyönyörűségét.

Szívesen megcserélték volna vele.

Kissé szomorúan is mentek haza. De a szomorúságuk nem sokáig tartott. Alig hagyták el a mókuslyuknál a halypapírral leköttöt üvegeknek sokkal biztonságosabbak a patentzáró üvegek.

Sterilizálás alatt a gyümölcs levét vesztik, s másképp helyezkedik el, éppen azért már a berakásnál ügyeljünk arra, hogy a gyümölcszsemek között ne maradjon nagy ur, mert különben sterilizálás után csupa félig töltött befűtött üvegünk lesz. A szörp betöltése után az üveg peremétől számított körülbelül kétujjnyi hely maradjon üresen. Ha ennél kevesebb levét öntünk rá, akkor a felső gyümölcszsemek ké nélkül maradnak s összeszáradnak.

Meggybefűt készítésénél a gondosan kiválogatott, nem túleredt, hibátlan szemeket forró vízben megmosuk és óvatosan lefejtjük a száráról, hogy a gyümölcs husa meg ne sérüljön. Másfél liter víz és egy kg cukorból szörpöt főzünk, abban a gyümölcsöt egyszer átforraljuk, de legfeljebb egy-két percig hagyjuk benne a forró szörpben, aztán gyorsan szitára rakjuk és kihűlés után tiszta üvegekbe tesszük.

Fejtörő:

A
női név
(6=0).

Megfejtés: „Katalina.”

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Védekezés a „butorszú” és a moly ellen

(Válasz A. C. Szegvár levelére.)

A butort rongáló bogár tulajdonképpen nem szú, mert az csak az élőfát támadja meg, hanem úgynevezett kopogóbogár (apró hengeralakú, barna, vagy sűrűsárga bogárka, amelynek jelenlétét a fában lévő kerek lyukcskáknál és apró porhalomcskák árulják el. A fésűsapu kopogóbogár főleg a keményfából készült öreg butorokban garázálódik és azokat szitaszerűen kilyukasztja, a fenyőfábutorokat pedig a házincér kedveli. Kisebb fertőzés esetén ajánljuk a következő keveréket: 30 köbcentiméter széntetraklorid és 15 köbcentiméter terpentinen 10 gramm globolt és 5 gramm kemény paraffint feloldunk és ezt a folyadékot a lyukakba fecskendezve, azokat gyorsan kemény paraffinnal elzárjuk. Ha a butort rongáló bogarak már mélyen hatoltak a fába és a petéikkel teljesen megfertőzték azt, legjobb szénkénnel teljesen kipisztítani. A butorokat egy, a lakástól távolabb eső kamrába viszzük, amelynek ablakát papírossal beragasztjuk.

A szénkénnél egy köbméter tőrfogatra 250 grammot számítunk és azt lapos edényben, magasan helyezük el. (A szénkéngy tüzevesélyes és robbanó, azért munka közben dohányozni nem szabad!) A gázolás időtartama 24 óra, aztán szellőztetünk.

Ezzel az eljárással a butorkelmeiben fészkelő molyt is teljesen kiirthatjuk.

A moly szaporodása folytonos, tavasztól őszig tart és így állandóan védekeznünk kell ellene. Petéit egyenként rakja le a szövetre, de nem ragasztja oda, így kifelés, porolás által lehullanak. Aki a porolt és kefélt rendszeresen használja, annak kevés baja akad a mollyal.

A butort rongáló bogarak és moly ellen legbiztosabb védekezés a tisztaság, szellőztetés, napfény. A butorokat időnként vizsgáljuk át s ha kártevő pusztítását vesszük észre, azonnal fogjunk hozzá annak végleges kiirtásához, mielőtt még teljesen tönkremennek butoraink.

Avas zsir megjavítása

Az avas disznózsir kellemetlen szagát és ízét legegyszerűbben úgy tüntethetjük el, hogy karikába vágott vöröshagymát kevés zsírral megpirítunk, az avas zsirt pedig jól felhevítjük és a pirított hagymát belekeverjük. Ha az avasodás már nagyon előrehaladt, a zsirt megjavítani többé nem lehet, s legjobb, hogyha szappant főzünk belőle.

Az avas ízt még úgy is eltüntethetjük, hogy a zsirt megolvasztjuk annyira, hogy ne legyen túlforró, hozzá tiszta mésvizet öntünk és a zsirt a mésvizzel pár percig erősen keverjük, aztán állni hagyjuk mindaddig, míg a mésvíz a zsirtól különválik. Ha ez megtörtént, a mésvizet a zsiról leöntjük és az előbbi műveletet a mésvíz teljes kimosása céljából tiszta meleg vízzel ismétjük. Öt kilogramm zsirhoz elegendő 2-3 liter mésvíz.

Befűzési tanácsadó

A cukorszörp, amellyel, hogy a befűzött gyümölcsöt izesíti és táplálékértékét növeli, a készítmény tartóságára is befolyással van, éppen azért megfelelő gondtal készítsük azt. Ha nem elég sűrű a szörp, hama-

rább megromlik a gyümölcs, ha pedig túlsűrűre csináljuk, káros hatással van a befűtött józére. Savanyúbb ízű, éretlenebb gyümölcsöshöz általában sűrűbb, éret, édesítő gyümölcsöshöz higabb cukorszörpöt használjunk.

A befűtökre öntendő cukorszörpnek azonban nemcsak megfelelő sűrűsége, hanem teljesen színtelennek és tisztának kell lennie. Ha túlhosszu ideig tart a szörp besűrítése, sárgás és karamellaiú lesz. Ha a szörpöt már előfűzésre is használtuk és zavaros, deríteni kell olymódon, hogy egy tojás fehérjét kemény habbá verünk s azt a felfűzött és kissé lehűtött cukorszörpbe keverjük; a szörpöt lassan felforraljuk, pár percig főni hagyjuk, majd a tetején összegyűlt tisztátalan habot leszedjük.

Bármily gondosan készítjük is el a befűtött, mégis sok baktérium, penészgomba kerül a gyümölcselel együtt az üvegbe, melyek csak a sterilizálás alatt pusztulnak el. A sterilizálásnál a hőfokra és az időtartamra pontosan ügyelni kell, mert ha az a szükségesnél kevesebb ideig tart, élő csirák maradnak a befűtöttben, melyek hamarosan megindítják a romlást, ha pedig túlhosszu ideig sterilizálunk, a gyümölcs szétfő. Ma már minden háztartási üzletben elég

jutányosan kapható befűtősterilizáló-készülék, mely jólzáró fedővel és pontos hőmérővel van ellátva. A hólyagpapírral leköttöt üvegeknek sokkal biztonságosabbak a patentzáró üvegek.

Sterilizálás alatt a gyümölcs levét vesztik, s másképp helyezkedik el, éppen azért már a berakásnál ügyeljünk arra, hogy a gyümölcszsemek között ne maradjon nagy ur, mert különben sterilizálás után csupa félig töltött befűtött üvegünk lesz. A szörp betöltése után az üveg peremétől számított körülbelül kétujjnyi hely maradjon üresen. Ha ennél kevesebb levét öntünk rá, akkor a felső gyümölcszsemek ké nélkül maradnak s összeszáradnak.

Meggybefűt készítésénél a gondosan kiválogatott, nem túleredt, hibátlan szemeket forró vízben megmosuk és óvatosan lefejtjük a száráról, hogy a gyümölcs husa meg ne sérüljön. Másfél liter víz és egy kg cukorból szörpöt főzünk, abban a gyümölcsöt egyszer átforraljuk, de legfeljebb egy-két percig hagyjuk benne a forró szörpben, aztán gyorsan szitára rakjuk és kihűlés után tiszta üvegekbe tesszük.

Meggy- és sombefűttnél célszerű előfűzés után a szörpben még literenként 20 deka cukrot feloldani. A gyümölcsöt gőzben 5-6 percig sterilizáljuk.

A ribizke- és egresbefűttnél, miután a gyümölcsöt forró vízben megmostuk és kocsányától megtisztítottuk, egy liter vízből egy kg cukorral készítjük a szörpöt és ha lehült, ráöntjük az üvegbe rakott gyümölcsre. Ha a ribizkét és egrest nem mártás céljából, hanem befűttnél tesszük el, akkor jóval sűrűbb szörpöt készítsünk. A sterilizálás ideje ribizkénél 5-6 perc, egresnél 8-10 perc.

Magyar konyha

Zöldségleves. Minél több zöldséget használunk hozzá, annál jobb íze lesz. Egy edénybe füstölt szalonnát teszünk és egy kanál zsirt, rátesszük a karikára vágott sárgarépat, karalábét, egy kevés zöldborsót, zöldbabot, hagymát, kockára vágott burgonyát, petrezselymet megpirítjuk. Ha van húsleves, azzal eresztjük fel, ha nincs, akkor vízzel, s hogy még jobb íze legyen, belefűzünk a szalonna bőréből is. Izlés szerint teszünk bele sót, borsot vagy paprikát. Hosszu, vékony, metélt levestésztát teszünk bele.

Tököfőzelék. 60-80 dg gyaulyt tököt beszóva táiban, egy negyedórán állni hagyunk. Közben elkészítjük a rántást; forró vajban vagy zsírban lisztet pirítunk és reszelt vöröshagymát teszünk hozzá. A sós vízből ki nyomott tököt belerakjuk, elkeverve s kevés ecetes vízzel felszevezzük. A tök levét ereszt, tehát egy-két dl viznél többet nem szabad ráönteni, Aki szereti, kaporral fűszerezheti, ebben az esetben jobb, ha hagymát nem teszünk a rántásba. Ha puhára főtt, tejfellel izesítve tálaljuk.

Álmalépor. 25 dg lisztet 12 dg vajjal összemorzsolunk, 5 dg porcukorral, reszelt citromhéjjal, 1 tojás sárgájával, egy kanál tejfőllel össze gyurjuk. Hideg helyen 10 percig pihentetjük. Pihentetés után kettősütjük és felét egy szelénküli sütőpléhen elnyújtva, szelét egy nagyobb késsel egyenletesre vágva, közepreleg sütőben félig megsütjük. Közben az almát egy káposztaszelével meggyaluljuk és 12 dg porcukorral meggyaluljuk, zománcos sütőpléhen forró sütőben üveges sorvasztjuk, hogy a cukrot felszívja és egészen világos fehér maradjon. Az almát a félig kész tészta alá tesszük és rátesszük a tészta másik felét, amit eddig ki nyújtva hidegen tartottunk. A lepény tetejét megkenve, vizbe mártott villával megszurkálva, közepreleg sütőben világos sárgára sütjük és vaníliás porcukorral hintjük meg.

Julius

16 VASÁRNAP

Karun. E. A., Valtor

17 HÉTFŐ

Elek

18 KEDD

Kamill, Frigyes

19 SZERDA

P. sz. Vince, Emlília

20 CSÜTÖRTÖK

Jeromos, Idés

21 PÉNTEK

Praxedes, Dániel

22 SZOMBAT

Mária Magdolna

A nappal tartama: július 22-én 15 óra 24 perc; a hét folyamán 13 perccel fogy. — A hold fénycváltása: újhold július 16-án.

A Kormányzó Ur különös dicsőre elismerése a vezérkari főnöknek. A kormányzó Ur Ofömlőtsége Werth Henrik gyalogsági tábornoknak, mint a magyar királyi honvédezerkari főnöknek, a Kárpátalja visszacsatolása körül megnyilvánult, értékes teljesítményeiről különös dicsőre elismerését fejezte ki.

Az Országos Földhitelezési testvérközösségül fogadott egy kárpátaljai falut. Az Országos Földhitelezési testvérközösségül fogadta a kárpátaljai Takacsány községet. Ezzel közvetve a szomszédos Cirokaófalva és Zuhatag községek is részesülnek támogatásban. Ezzel szemben a három község nyolcvan gyermekét nyaraltatja a Földhitelezési testvérközösség a tolnamegyei Földespusztán, illetve a nógrádmezei Mátravodákon. Augustus havában újabb nyolcvan gyermeket fog nyaraltatni akcióban részesülni Földespusztán és a somogyi Csurgón. Tervezte a Földhitelezési testvérközösség, hogy a község szegénysorsu lakosságát karácsonykor segélyben részesíti, a továbbiakban pedig kulturális tevényt a központosian fekvő Takacsány községben.

Zog exkirály és családja Varsóban. Zog, volt albán király kíséretével a július 8-ára virradó éjszaka Bukarestből jövet, Lemberg felől megérkezett Varsóba, a lengyel fővárosba. Mint felhívalatosan hangoztatják, a volt király varsói látogatása teljesen magánterületén történt. Zog két-három napot tölt a lengyel fővárosban és azután továbbutazik Párisba és Londonba.

A harmincéves hűséges munka elismerése. Szatmári Imre mezővárosi polgármester a városi képviselőtestület előtt ünnepélyes keretek között nyújtotta át Gy. Papp Lajos gazdasági munkásnak a földmivélségi miniszter elismerő oklevelét és pénztálmát, több mint 30 éven át ugyanannál a munkaadónál teljesített érdemes munkásságáért.

Sulyos szerencsétlenséget okozott egy gázdátlan kerékpár. Göding dél-magyarországi városában sulyos motorkerékpárbaleset történt. A város közelében motorkerékpárversenyt rendeztek. Az egyik motorkerékpáros nagy sebességgel indult és surlotta kerékpárjával a gyalogjáró szegélyét. A versenyző kirepült a motorkerékpár nyergéből és sulyos agyrázkódást szenvedett. A gázdátlan motorkerékpár a nézőközönség közé roham, egy asszonyt halálra gázolt és hat nézőt sulyosan megsebesített.

Hősi emlék- és országzászlóavatás Nagygyéres községben. Fényes keretek között, nagyszámú közönség jelenlétében avatta fel a szemlényegyei Nagygyéres község hősi emlékművét és országzászlóját. Bánya Lajos körjegyző üdvözlő beszéde után Virágó Béla országgyűlési képviselő és Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos mondott ünnepi beszédet, majd Kovács Lejos tokaji református lelkész és Csontos Kálmán községi bíró beszélt. Végezetül Fáy István főispán, Bornemissza Miklós alispán, a katonai parancsnokság és a társadalmi egyesületek helyezték el koszorút az emlékművön.

Kutyák a pesti kávéházakban. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága által megállapított és a belügyminiszter által jóváhagyott legújabb előírásai és előszabályrendelet július 8-án reggel lépett életbe. Ez a rész szabályozza a kutyák nyilvános helyiségekbe való bevitelét. A rendelkezések szerint évtelendő, vendéglőbe, kávéházba, cukrászdába kutyákat csak az üzlet, illetve a helyiség tulajdonosának beleegyezésével és csak szájkosárral ellátva, rövid pórázon vezetve szabad bevinni. Az ebet emberi étkezés céljára szolgáló nyilvános helyiségekben etetni vagy itatni csak az eb tulajdonosa által hozott fény- vagy zománcédényben szabad.

Nyolcvanöt éves cseresznye

egy kiló

Az országos pomológiai bizottság a gyümölcstermelő városokban évét óta folytatja azoknak a kiváló gyümölcsfaegyedeknek a törzskönyvezését és megjelölését, amelyeket különösen alkalmasnak talál az oltás útján való szaporításra. Korponay Gyula kertészeti főfelügyelő és Szalóky Imre, a pomológiai bizottság titkára, a napokban Nagykovácsán tartott törzsfakutató utujában új rekorder germersdorfi cseresznyefajtáért fedeztek fel Papp Gedeon és fiai gyümölcsösében. Ez a germersdorfi cseresznyefa 3 szemmel javította meg az eddigi országos rekordot. Terméséből ugyanis 82 szem nyom egy kilót. Legyőzött versenytársa, amelyet Szegeden a Wágner-féle fajsokolában fedeztek fel, két év óta 85 szemmel tartotta az országos rekordot. Az új rekorder a tudományos megállapítások szerint, fajtajellegzetességre, zamatra, színeződésre és egészségi állapotára nézve is legyőzte szegedi versenytársát.

Ezer postagalambot engedtek szíjjel a miskolci országzászlónál. A felvidéki postagalamb-sportegyesületek legutóbbi ünnepségét rendezte a Felvidék és Kárpátalja visszaterése alkalmából Miskolcon, az országzászlónál. Mintegy ezer galambot szállítottak ide az ország különböző részeiből. A felvidékiek nevében Martinelli Béla mondott nagyhatású beszédet az országzászlónál, s a postagalambokat a magyar feltámadás hírdetőinek nevezte, amelyek az országzászló gondolatát viszik a Felvidék felé. Az országzászlók területi bizottsága nevében Strozi-Vidats János alelnök mondott köszöntőt, majd a Hísekegy hangjai mellett megnyitották a galambdukat és ezer galamb szállott a magasba.

A megrázkódottas meggyógyított egy béna fiút. Különös körülmények között nyerte vissza egészségét egy lett gazda évek óta benulásban szenvedő fia. Abba a tanyaiba, ahol lakott, villám csapott be, két földmivészt halálra sújtott és az épületet felgyújtotta. A beteg fiú, akit a villám elkerült, a nagy megrázkódottas következtében, hirtelen visszanyerte béna tagjai épségét és elrohant a veszedelmének színhelyéről.

Kétszázötvenkilenc villámcsapás egy hét alatt! Junius utolsó heténél viharairól most jelent meg a biztosított intézetek kimutatása. E szerint egyetlen hét alatt a 259 ezekben érte villámcsapás azokat a házakat, rakétavárat és szabadban álló tárgyakat, melyekre nézve tulajdonosaik biztosítást kötöttek. Ijesztően nagy számot jelent egy hét alatt a 259 villámcsapás, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a kárstatistika összeállításánál csak azokat a villámcsapásokat vették figyelembe, amelyek biztosított javakat értek. A biztosított javakról semmiféle adat sem áll rendelkezésre.

Fia sirján felakasztotta magát egy apa. Bolyó János kiskunhalasi autókisérő néhány nappal ezelőtt elűnt halasi lakásáról. Egy reggel a bőscai pusztai temetőben az egyik sír fölé hajló faágon halott embert találtak. A nyomozás megállapította, hogy a holttest Bolyó Jánossal azonos, aki ezelőtt Bócsán lakott. Bolyó kisfia sirja fölé akasztotta fel magát s a zsebében bucsulevelet találtak, melyben azt kéri, hogy kisfia mellé temessék el.

Betörők jártak a kassai dombán. A kassai Szent Erzsébet székesegyház sekrestyéjében július 10-én betörők jártak és nagyértékű kelyheket és egyéb kezszereket vittek el. A betörést hétfőn, a késő délutáni órákban vette észre a sekrestyés, aki jelentette a dolgot felettes hatóságának s a rendőrségnek. Az ellopott kezszerek művészeti és történelmi értéke felbecsülhetetlen. Az anyagi veszteséget megközelítőleg 60.000 pengőre becsülik. A nyomozás eddigi adatai alapján azt hiszik, hogy a betörést a helyszínnel teljesen ismerősöknek követhették el. Közkerítésükre minden intézkedés megtörtént.

Rázárta az ajtót öngyilkos férjére egy elvált asszony. Véres családi dráma játszódott le július 11-én Nagykovácsán Dunatelepen. Ritzinger Miksa, Eger város 34 éves végrehajtója felkereste a töle különvált elő feleségét a nagybétényi Kolozsvári utcában és rá akarta venni, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony elutasító válaszára Ritzinger melbe lötte magát. Felesége nem törődött sebesült férjével s hagyta vérezni az udvaron. A szerencsétlen végrehajtó bevándorolt a lakás konyháiba és segítséget kért, de az asszony rázárta az ajtót s eltávozott hazulról. A sebesült egy óra múlva tért magához s hogy felhívja a járókelők figyelmét, végső erőfeszítéssel kétszer elsütötte revolverét, de nem hallotta meg senki. Csak két óra múlva járt arra valaki, aki figyelmes lett a konyhából kihallatszó nyöszörgésre. Az illető értesítette a mentőket, akik a rengeteg vért vesztett sulyos sebesültet a Rókus-kórházba szállították.

Nyolc utas halálraégett az autóbuszban. Borzalmas szerencsétlenség történt július 10-én délelőtt a Marseille közelében levő Roqueville nevű francia falucsukában. Egy autóbusz haladt át a községben, amelyben huszonöt utas ült. Az autóbusz az egyik állomásán két filmdobozt vett fel, amelyeket egy mozgóképszínházba szállítottak, a két dobozt elhelyezték az autóbusz csomagtartójában. Utközben a két filmdoboz meggyulladt, a lángok magasra felecsaptak. Az utasok között szörnyű pánik támadt: az elülső és a hátsó ajtónál ülők kiértek, ekkorra azonban már az egész kocsi lángba borult. Az autóbusz belsejében ülők közül nyolcan halálraégett, további öt utas sulyos égési sebeket szenvedett, állapotuk reménytelen.

A Rákoshgyi Baktériumölőről így vélekednek a gazdák: Bón Pál, Bócsa-ecsbán. Ezen pár sorommal tudatom, hogy a rég bevált baktériumölőből, mit már régóta használok, sziveskedjenek utánvéttel küldeni tíz literet. — Majoros Orbán, Nógrádkövésd: Kérek hat liter baktériumölőt; már több év óta is Önök-nél szereztem be és eddig kitűnően bevált, s ezért kérem most is, tessék postán utánvéttel küldeni. — Zs. Nagy Lajos, Komád: A Rákoshgyi Baktériumölőt két éve már jó eredménnyel használom, kérek 4 literet. — Fűző János, Kúrd: Kérek részemre 4 literes demizsonban Rákoshgyi baktériumölőt. E szer sertések számára kitűnően bevált. — A Rákoshgyi baktériumölőről igen értékes kis könyvecskét minden kötelezettség nélkül küld az érdeklődőknek: Aulitzky Ottó vegyszerkereskedő, Budapest, VII., Dohány-u. 84.

Tűzvész okozott a villámcsapás. A július 9-iki, vasárnap délutáni nagy vihar és éghőhőzű pusztító tűzvész okozott Lipárt vasmegeyi községben. A villámcsapás felgyújtott egy lakóházat és a hatalmas orkánban a lángok percek alatt egész ház-sorokra átcsaptak. A környékbeli tíz községnek és Szombathely városának tüzoltósága is a színhelyre sietett, de mire a veszedelmet sikerült megfékezni, már nyolc lakóház és húsz palota, valamint a hozzájuk tartozó melléképületek elhamvadtak. A kárt még hozzávetőleg sem tudták megállapítani.

SPORTHIREK

A Középeurópai Kupa-csapataink újabb vereséget szenvedtek külföldi szereplésükön. A bajnok Ujpest Belgrádban a SK Beogradskii ellen vesztett 4:2 arányban. Mindenesetre jó fényt vet ez az eredmény a szerb válogatott csapatára, amely nemrég az angol válogatottakat is legyőzte. A Ferencváros az olasz TC Bolognaval mérkőzött saját pályáján, s kikapott 3:1-re, meglehetősen erőszakos és durva játékban, ami megfélélnkítette a magyar csapatot. Most a két vezető magyar csapat hazai pályáján lejátszása kerülő mérkőzésekben a sor. Kiváncsiak vagyunk, eredményes lesz-e a sorsdöntő gázcsepapás? Reméljük a legjobbat.

A luzerni lövésversenybajnoki versenyek folyamán a kisbűbi puskaversenyek fekvő és térdelő testhelyzetből származó bonyolítottak le. A térdelő verseny egyéni számban a magyar Buda László 392 találattal világrekordot állított fel és első lett. A magyar csapat 13 nemzet között a hatodik helyre került. E verseny keretében a magyarok újabb élővívő világbajnokságot is nyertek. Az olimpiai hatalakos pisztoly csapatversenyben 269 körös világrekordot állítottak föl.

A Berlin-Bécs-Budapest városok közötti nyolcevezős versenyben, amelynek harmadik mérkőzést július 8-án tartották meg a margitszigeti pesti Dunaágyban, harmadszor is győztek evezőseink a németek ellen. A magyar válogatott eredménye két másodperccel volt jobb, mint a másodikkal érkező berlinieké s majdnem félperccel jobb a bécsiekénél.

Az UTE-nek nagy érdeklődéssel kísért uszóversenyén a 200 m. I. o. mellúszás válogatott versenyében Angyal György 2 p. 46.4 másodpercre javította a mellúszás országos rekordját.

Birkózóink a szicíliai Trapaniban a görög-római szabályok szerint mérkőztek a legjobb olaszokkal, akiket 4:3-ra győzték le.

A Millenáris sporttelepen tartott magyar-bolgár kerékpáros viadal 30:18-as fölényes magyar győzelemmel végződött.

Minden előfizetőjéül egy új előfizetőt kér a VASÁRNAP

Rövid
történet

A KISÉRTET

IRTA: BÉKEFFI JÓZSEF

Ugy vette meg a házat, ahogy adták. Minden tartozékával együtt. Ha alaposan utána számol, nem is nagy az az összeg, amit érte fizetett.

Mert hol talál ma ilyen testére szabott aranyos viskót. Van hozzá tágas, napsütéses veranda, két nagy szoba s a barátságos konyha. Azután a homokos udvar. Nem nagy, de éppen elég a leányoknak. Évi és Baba, a két drága kölyök, végre kedvére viháncolhat a szabadban. Az asszony tarthat aprójezsgót, meg eljátszhat a gyümölcsös kertben a fákkal.

Ez a derűs, új otthon valamenynyük kedvére való.

Hát igen! Minden tartozékával: a kisértetért. A kisértetért Ropszné külön nem kért semmit. Sőt, amikor megtudta, hogy két apróság is van Kovács ur családjában, vissza akarta csinálni az üzletet. Mert ő nem veszi lelkére, ha a kisértet agyonrémisíti a kicsinyeket.

Kovács ur megkérdezte az öregvetéstől. Már minthogy az ő leánykái. No, ez igazán mulatságos.

Igen tisztelt Ropszné asszony, ez valóban kedves magától. Tudja, az én Évikémnek egyetlen vágya, hogy kisértet ránk gátlóan azon a madzagon, amin most a deklamációt csinálja. Baba meg eddig is kisértetekkel bujdoskázott. Ennél csinosabb játékkal nem is tudnám megjelenni a csemetékét.

Ropszné csóválta a fejét. Ha baj történe, ő nem oka, ő mindent őszintén megmondott.

— No, no, drága asszonyom, — vágott a sopánkodásba Kovács ur. — Nem egészen. A tetőfák nagyrészt kornhadtak. Azt elfelejtette elárulni. No, nem baj! Bizonyára a kisértet hordta rájuk a vizet. Imitt-amott a vakolat is lehullott. Persze ezt is a kisértet harapálta le a homlokzatról.

Kovács ur mindent nem alkuvási szándékkal hozta elő. A világért sem. Ha Ropszné kivételesen felárthat a kisértetért, bizonyára megadja, annyira tetszett neki a ház különös lakója.

Kovács ur megkérdezte az öregasszonytól, hogy milyen névre hallgat a kisértet. Ezt a ház régi tulajdonosa nem tudta. Kár! A porontyok valószínűleg mielőbb látni szeretnek. És így nem hivatják elő a névén. Eleget püfölik egymást. Jó volna egy harmadik pajtás is, akit közösen pahalhatnának el.

Ropsznét mindez nem nyugtatta meg. Ő mindenesetre tanak előtt bejelentette, hogy kisértet van jelen és ezzel a bekövetkezendő katasztrófaért semmi felelősséget nem vállal.

Julius havában egy napsütéses reggelen a Kovács-család birtokba vette az elragadó házacskát. A gyerekek a nap folyamán nem mentek be a szobába. A beköltözésnél csak utban lettek volna. Tehát Évike, a hétesztendő, megmászta az összes fákat. A fiatalbalt felásta az egész kertet. Összegyűjtött vagy tíz lótettűt, pár földi gilisztát és egy orrszaru bogarat. Ezeket egyelőre kis védőréskéjébe tette.

Kovács ur és felesége egész nap a lakást rendezgettek. A vacsorát Kovácsné már az új lakásban főzte meg. De nemcsak a vacsorát készítette el, már a konyhát is teljességgel rendbe rakta. A konyhaszekrényen éppen úgy ragyogott a sárgarépa mozsártárhoz, a mérleg, meg a két róziust, mint az újpesti lakásban.

A kis család befalta a vacsorát és jókedvűen tért megérdemelt nyugovóra. A kisértet ezek szerint nem ké-

rült szoba. Eddig senkinek sem hiányzott.

De Ropszné locsogásainak mégis csak van némi alapja, gondolta Kovács ur, amikor éjjeli egy óraker felriadt. Mert az elvitathatatlan tény, hogy az új gazdát valami éles csendülés verte fel álmából. Nemcsak ő riadt fel, hanem az egész család. A csendülés a konyhából hallatszott, utána kisérteties csönd következett. Az asszony fel akarta gyujtani a villanyt. Kovács ur elkapta felesége karját és rászólt:

— Várj csak, Ibolyka! Ennek a betörőnek egy kissé betöröm a fejét. A gyerekek is felültek ágyaikban. De a kisértetre egyikük sem gondolt.

Kovács ur a kezébe eső sámfával kiugrott a konyhába. Hirtelen felgyújtotta a villanyt és körülnézett. Az ajtó zárva volt. Az ablakok betéte. Nem látott sem élő, sem holtat. De a mozsarat mégis levette valaki a konyhaszekrényről. Az csendült a betonon. Kovács urat kemény fából faragták, mégis megvakarta füle tövét...

Ibolyka is kijött a konyhába. Utána a porontyok. Már négyen állottak a konyhában és kíváncsian tekintettek körül. Az asszony törté meg a csendet. Hangja ic-picit remegett.

— Te Gyula, azt mégis a kisértet csinálta.

Baba erre a kijelentésre lehajolt. Felvett valamit a padlóról és megszólalt:

— Mama, itt a kisértet — és apró tenyerén egy hatalmas példány orrszaru bogarat nyújtott az anyja felé.

Gyönyörű féreg volt és bikaerejű. Baba rejtette este a mozsár alá. Az orrszaruval nem tetszett a rabság és addig tolta belülről a nehéz fémtárgyat, míg az a szekrény peremére kerülve, lezuhant a padlóra...

Ez történt az első este. A kisértet azóta sem jelentkezett. Kovács urnak az a véleménye a dologról, hogy a kedves vendég végleg elmaradt a háztól. Önczeretében bántották meg, hiszen Baba az első jelentkezése alkalmával halálra sértette.

Találja ki!

M. N. E. K. T. A. B.
D. P. S. S. E. T. S.
V. N. E. E. E. !

A levelezőlapra írt megfejtést a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem vesszük figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a rejtvényt helyesen megfejtik, előfizetőink tagjai és előfizetési díjhátralékuk nimes.

A Találja ki! eredményét a 32-ik számban tesszük közzé.

A 26-ik számban közölt Találja ki! megfejtése a következő:

A legszebb magyar ünnep:

KEZDŐDIK AZ ARATÁS

Beérkezett huszonhárom helyes megfejtés. Könyvjutalmat küldtünk Szántó Gergely (Szeged-tanya), Valkó Ferenc (Ungvár)

előfizetőnk címére.

A mi költőink

PARASZTSORS IMÁDÓJA

Hívhatnak engem,
— miként már hívtak —
parfőmíllatos
előkelő kezek:
én — a robotos —
urnak se megyek!

Leszek, ki voltam:
földig lenézett,
mosoha sorsu,
bus szántóvető,
ki életén át
csak kinszenvedő!

Szöröm a magot
s megrögzött hittel
égre kiáltom:
hadd legyen enni
ott is, hol fajtám,
a paraszt, senki!...

ASZTALOS P. KÁLMÁN
(Csanádpalota)

MÜHELYBEN

A gyáskeres, vad gépek között
nézem szívem törött,
fekélyes sebeit, mit sugar
nem érint, de kuszál
már rajta a füst

tengernyi könnyfaló fonala.
A kerekék dala
ritmustalan, vad sikongással
agyamba tép, átfa
a csontjaimon.

A nyelvemre keserű izek
futnak... Már nem hiszek
holnapba... Alkotó munkába...
Kinyitott a perc... Kába
lett bennem a lélek.

És úgy ér a szombatost után,
hát robotnap után,
hogy örülni sem tudok vigas
vasárnapnak... Vigaszt
csak Te nyújtasz, Kedves...

TÁBOR ISTVÁN (Csepel)

Mikor elmész a templomba...

Mikor elmész a templomba, imádkoz-
zál értem,
Hogy az Isten bocsássa meg minden
bűnöm-vétkem.
Mert szeretlek, nem tagadom, és a
lelkem vétke...
Hogy ha bím az, a jó Isten bocsásson
meg érte.

Azt beszélik, nemsokára méz az
esküvőre,
Hűséget fogsz megcsúszni egy elten
s örökre...
Mert hamisan esküszöl, ha az bűn és
vétek,
A jó Istent arra kérem, bocsássa meg
néked.

SZABÓ 13 JÓZSEF (Győr)

Egy kis mosoly

— Menjén csak vissza az urához,
az asszony és élje le vele békében az
életet.

— Könnyen mondja tisztelendő
uram, hogy menjén vissza az urához,
mikor nem ismeri a keze járást.

A házasság első évében a férj beszél és az asszonyka hallgatja; a második évben csak az asszony beszél és a férjnek kell hallgatnia; a többi évben mindketten beszélnek és a szomszédok hallgatják.

Hittanórán megkérdi a tanító a kis Mörickától:

— Mondd meg, Möricka, miért esett egy kétségbe Jákob ósatyánk, amikor meghallotta, hogy Józsefet eladták az ő testvére?

— Azért, — mondja Möricka — mert nagyon olcsón adták el.

IGAZGYÖNGYÖK

A vadalmának is van színe, héja, husa, magja, mint a nemesnek. Csak az ize fanyar, mint a művelődéstől irtózó emberé.

A mondásod végére minél gyakrabban tégy pontot, a cselekvésedre minél ritkábban.

Nem mindig vagy ur azok szemében, akik annak címeznék.

Életedet a fájdalom is megerősítheti, s megölheti az öröm is.

Mécs János költész.

Többelünk: Sűrűn fordulnak hozzánk olvasóink és előfizetőink azaz a kérdéses, van-e felvétel a MÁV-nál, postánál, pénzügyminisztériumban, Beszékárt-nál és más közszervezetek, intézményeknél. Ezekre a kérdésekre mi csak megfelelő utatjárás alapján tudunk esetenként válaszolni és előfordul, hogy válaszuk beérkezése közben telnek el a felvétel határidői. Az esetleges késések elkerülése érdekében kérjük tehát mindazokat, akik bármilyen közszemély elhelyezkedni akarnak, forduljanak érdeklődésükkel közvetlenül az illető intézmény, vagy újon vezetőkhöz, amely készséggel adja meg a kért felvilágosítást és egyben elő is jegyzi a felvétel kérelmezőket még akkor is, ha pillanatnyilag éppen szünetelme a felvétel. Kiegészítésként meg kell még jegyezniük, hogy a mai viszonyok között sokkal több és kedvezőbb lehetőséggel kecsegtet akár a mezőgazdaságban, akár valamilyen szabad pályán — iparban, közszolgálatban — való elhelyezkedés, mint az áltiszti, kalauzi stb. pályák. Kérjük mindazokat, akik a fenti tárgykörbe tartozó kérdést küldték be hozzánk, hogy fenti úzenetünket kérdéseik elintézésének tekintetű szíveskedjenek.

Kérdés: Március 27-én a PAKS-ra benyújtott kölcsönkérelmem milyen elbírálást nyert? (R. J., Bogárdmindszent.)
— Felelet: Bizonyára megkapta már az értesítést, hogy május 3-án beérkezett kérelme az idén már nem volt elbírálható. A január elején meginduló akcióra előjegyeztek, annakidején felhívták főkapni kérelme megismétlésére.

Kérdés: Mi van a Roikantegyűjtővel, kapunk-e rolokant-díjat, vagy tönkremenek az egytel? (G. S., Föld.)
— Felelet: Kérdésére csak akkor tudunk válaszolni, ha közli a szóbanforgó egyesület hivatalos nevét és legutóbbi címét.

Kérdés: Hol van Jémpári iskola, milyen képzettséget nyújt, mennyi a tanulási idő és a tandíj? (N. Gy., Nagytillai.)
— Felelet: Fémipari szakiskola van Újpesten, Pécsen, Győrön, Debrecenben, Szolnokon. A tanfolyam 3 esztendő, a beiratási díj 1370 pengő, az évi tandíj 50 pengő. Újpesten, Pécsen, Győrön és Szolnokon internátus is van; a havi ellátási díj 50 pengő. A képesítés iparosgördő állás elfoglalására jogosít. A tanfolyamot elvégzőknek nincs karizpazományviselési joguk. Felsőipariszkola van Budapestben és Szegeden; egynéves füzemgyakorlat után lehet beiratkozni; a tanfolyam hároméves, végbizonysítványra egyenrangú az értekezéssel. Végül Székesfehérvárott van egy négyévfolyamos ipari középiskola. Az ipari iskolák valamennyijébe négy középiskola sikeres elvégzése után lehet beiratkozni.

Kérdés: Betöltöttem 17-ik életévemet, pilóta szeretnék lenni, mik a feltételek? (F. Gy., Bács.)
— Felelet: Tulajdonképpen el kellene végezni az Aero Szövetség által rendezett repülő tanfolyamot, aminek azonban az az akadályja, hogy miután vidéki, ez nagyon költséges lenne. Célszerű a legközelebbben úgy értheti el, ha kérelmet ad be, amelyben kéri katonai szolgálati idejének mielőbbi megkezdését, hangsúlyozva, hogy pilóta kívánna lenni. Ebben az esetben a megfellelő kiképzés és orvosi vizsgálat után pilótának képeznek ki és ide osztanak be. Részletesebb tájékoztatásért forduljon esetleg levélben a M. Kfr. Légierő Parancsnoksághoz, Budapest, II., Hunyadi János-ut 13.

Kérdés: 1. Hogyan lehet elpusztítani a butorban lévő szűt? 2. Hogyan javítható meg az avas szűt? 3. Mi a neve Gallie falkának és mikor élt? 4. Hol és mennyiért kapható egy jó német nyelvtan? 5. Puskinak mi volt a teljes neve és mikor élt? 6. Hol és mennyiért kapható a „Tudomány és honvédelem” című folyóirat 4. és 5. száma? (A. L. Szegvár.) — **Felelet:** 1. és 2. Kérdésre „A falusi otthon” című rovatunkban válaszolunk. 3. Gallie Gallio olasz természettudós, eredetileg orvos, 1564-ben született, 1642-ben halt meg. 4. Nagyon jó és a középiskolákban használt német nyelvtan a *Luza és Theisz-féle*, amelynek ára 2.40 pengő; esetleg használt állapotban is kapható 1.20 pengőért. 5. Puskin Szergejevics Alexander orosz költő 1799-ben született, 1837-ben halt meg; párbajban esett el. 6. A kérdézet folyóirat számonként 2 pengőért szerepelhet be. A könyvek beszerzését az ár és a portó befizetése ellenében készséggel vállaljuk.

Kérdés: Hogyan tájékozódhatom magam, mint költő? (M. J., Szegvár.) — **Felelet:** Olvasson sok jó verset, gyakorlásul pedig írjon. A költők számára semmiféle oklevél, tanfolyam nincs, nem is lehet, mert kizárólag a Gondviselésű nyert tehetséges mulik, viszi-e valaki nyámire, vagy nem.

Kérdés: Március elseji levelem elindítását kérem. (K. M., Vésztő.) — **Felelet:** Sajnálunk, előző levele — nyelvtan — elkallódott. Ismételve meg kérdését és készséggel válaszolunk.

Kérdés: Három fiam közül az egyiket szeretném polgári iskolába iratni. Mennyi a tandíj, lehet-e kedvezményt kapni? (P. J., Jászfelsőszentgyörgy.) — **Felelet:** A polgári iskolák évi tandíja 40 pengő, akik kedvezményt kapnak 32, 24, 12 vagy 8 pengő fizetnek. A kedvezmény előfeltétele, hogy a fiu jeles vagy jó eredménnyel tanuljon. A kérvényhez szegénységi bizonyítvány csatolandó. A tandíjat nyolc részletben kell fizetni.

Kérdés: Hol értékesíthető ideai szerződés szavas kórházakról? (T. J., Nagyvárad.) — **Felelet:** Levelet megküldötték a Gyógynövénykísérleti Állomás illetékeséhez, Budapest, V. Akadémia-ú. 5., ahonnan részletes utmutatást fog kapni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. S., Kissomlyó: Lándbergh ezredes 1927-ben repült át elsőnek az Atlanti óceán Newyork és Páris között, Noble 1928-ban résztvett Amundsen északi sark kutatóútján, majd 1928-ban az Italla nevű léghajó szerezésén végli kutatóútjára rendezett az Északi sarkra. — M. V., Nagykovácsi: Újból megülgettük ügye elintézését. Semmiesetre sem küldjön pénzt, válasszaiban ragaszkodjék az eredeti megállapodáshoz és követelje azt, hogy amennyiben a könyvet nem tudják megjelentetni, küldjék vissza a pénzt.

GABONATKÉSDÉ

Készárúpiac. Buza tiszavideki 77 kg-os 19.50—19.65, 78 kg-os 19.70—19.85, 79 kg-os 19.90—20.05, 80 kg-os 20—20.15, felsőtiszai 77 kg-os 19.40—19.60, 78 kg-os 19.60—19.80, 79 kg-os 19.80—20, 80 kg-os 20.10, duna-tiszaközi 77 kg-os 19.40—19.60, 78 kg-os 19.60—19.80, 79 kg-os 19.80—20, 80 kg-os 20.10—20.10, félkemény 77 kg-os 19.50—19.65, 78 kg-os 19.75—19.85, 79 kg-os 19.90—20.05, 80 kg-os 20—20.15, dunántúli 77 kg-os 19.55—19.65, 78 kg-os 19.75—19.85, 79 kg-os 19.90—20.05, 80 kg-os 20—20.15, újfrazs pestvidéki 12.30—13.40; takarmányára közepminőségi, új 14.80—14.80; zab, közepminőségi 19.80—20.20; tengeri, tisztított 16.70—16.80 pengő métermázsánként.

Határidősi piac. Tengeri augusztusra 16.66—16.68; szeptemberre 16.87 pengő métermázsánként.

Magpiac. Árak helyi vidéki vasútvonalon 100 kg-ért minőség szerint: bihorhere, új 51—53, esillagfűrt 12.75—13.25, repce (olajgyári paritás) 24.50—25, expresszrosó 17—18.50, uradalmi kék mák új 80—82 pengő.

Abraktakarmány. Árak métermázsánként. Kicsinyben Budapest: árakorpa

14.60, borsóhéj 18, búzakorpa 13.70—14.20, búzatakarmányliszt 15.50—16, napraforgómag 14.50, kókuszporgács 13.75—14.25, repceporgács 12—12.50, lenmagporgács 16—16.50, szárított répaszelet 12.50 rozskorpa 13.50, melasz 10, halliszt 45 pengő.

Takarmány. Árak métermázsánként: réti széna, Ia új 6.80—7, IIa új 6—6.50, lucernaszéna 6.80—9, zabosbúkkönszéna 5.80—6 pengő.

Vágómarha. Árjegyzék elősúlyban: bíka, tarka Ia 55—58, IIa 47—54, IIIa 36—46, ökrök, magyar, Ia 62, IIa 47—58, IIIa 40—45, tarka, Ia 70, IIa 40—67, IIIa 37—48, tehén, magyar, Ia 62, IIa 45—59, tarka extrém 68—70, Ia 60—66, IIa 43—50, IIIa 38—42, növendék 39—60, kicsontozni való 20—32 filler kg-ként, elősúlyban.

Borjú. Árjegyzék elősúlyban Ia 80—84, IIa 80—88, IIIa 75—78 filler kg-ként.

Tenyészmarhák és jármosok. Árak: Ia belföldi jármoskór (tarka) és beállítandó való tino 54—58, Ia belföldi jármoskór (fehér) és beállítandó való tino 56—60, 1 1/2 éves üsző 50—55, 1 1/2 éves tino 50—55, fiatal, friss fejtehetően 75—95 filler kg-ként, elősúlyban.

Ló. Csikó 120, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 400—710, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 310—380, alárendelt ló 50—300, vágó ló 30—325 P darabonként.

Juh. Külföldnek megfelelő Ia fiatal ürri darabonként 50 kg súlyban 44—45, Ia fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban 50—55 filler kg-ként, értéktelítés után gazdaságban műszálva, 3 kg súlylevegősszal.

Sertés. Uradalmi zirsértés, páronként 340 kg-on felül 102—103 1/2, 340 kg-on alul 90—101, szedettértés, Ia 98—102, IIa 92—96, IIIa 86—90, öregsértés, Ia 96—90, IIa 78—84, angol töksértés 96—101 filler kg-ként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 136—148, sózott 160—200, füstölt 170—240, halk 150—160, tepertő 160—220, sertészsir helybéli 148—160 filler kg-ként.

Vad és vadhus. Óz gerinc 400—450, comb 220—260, többi része 50—100 filler kg-ként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 200—400, csuka 160—300, ponty 140—240, kárász 120—140, compó 120—160 filler kg-ként. Rák darabonként 12—60 filler.

Toll. Iaa Rúpff 7—7.20, Ia Rúpff 5—5.20, IIa Rúpff 3.80—4, IIIa Rúpff 2.50—2.60, hiszt toll 3.85—4, Ia foszott toll 5.20—5.30, IIa foszott toll 2.60—3, Ia pelyh 11.40—11.50, IIa pelyh 8.50—8.60, fehér kacska 3.85—3.90, szárike kacska 2.10—2.20 pengő, tarka csirke 27—35 filler kg-ként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyuk 200—350, csirke, rántani való 110—160, sütni való 150—280 filler darabonként. Leölt baromfi: Tyuk 150—200, csirke, rántani való 200—360, sütni való 200—360, ruca idei 140—200, lud idei 150—220, libamáj, nagy 500—1000, kicsi 300—650 filler kg-ként. Tea tojás 10 darabig 8—9, főzőtojás 6—7, apró 6—8 filler darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefőléstett tej 10—12, aludttéj 80—100, tej-szín 180—220, tejjel 110—120 filler. Centrífugált vaj 320—340, főzővaj 280—320, tehéntúró sovány 60—80, juhtúró 160—200, kevert túró 140—180, juhsajt 200, trappista 200—260 filler kg-ként.

Fizser és egyéb. Paprika, édes pemes 420—560, fűdéses 400—480, rózska 320—360, mák, kék 160—180, pergetett mész 180—200, kőmennyag 200—320, szin-szappan 96—120, közönséges 68—96 filler kg-ként.

Zöldésg. Sárgarépa 4—12 (esomonként), petrezselyem 2—14 (esomonként), zeller 2—6 (darabja), kalarabé 2—6 (darabja), karfiol 30—80, vöröshagyma makói 14—20, fokhagyma 10—20 (esomonként), festsárga 6—16, savanyított káposzta 26—36, kelkáposzta 12—22, fejjeszálta 8—10 (darabja), torna 40—120, burgonya, Gálbaba 12—16, nyári rózska 12—16, tömött csiperkegomba 80—240, étel vargánya 100—160, szárított 400—800, uborka, savanyítani való 12—24, nagy, salátának való 8—20, zöldpaprika, apró hegyes 2—8, nagy, löteni való 4—20, (ők, főző 4—8, paradicsom 60—160, zöldbab 16—30, vajsab 16—30, zöldborsó helyves 30—48, sóska 20—32, paraj tisztított 30—44 filler kg-ként. Hónapretek esomonként 4—12, zöld tengeri darabonként 3—8 filler.

Gyümölcs. Alma 28—48, körte 24—64, szilváz 120—160, gyümölcsz 120—300, cseresznye fekete 36—100, piros 30—100, sárga 30—40, meggy, nagy szemű 48—80, kajszalmak 30—50, kajszalmacok 28—80, őszibarack, piros 24—140, ribizli 20—32, sárgadinnye, faj 60—160, kősméte 16—

32, málna 50—88, zöld díó 40—60, díóhéj 300—500,ogyoróbél 440—520, héjazott mandula 430—640 filler kg-ként.

Bor. A borpiacra a szőlőidőjárás következtében a terméskilátásokhoz filizett remények megerősödtek. A készletek fogytak. A kommerszborokat Mallingand-fonokint 2.8—3.4 filléres, uradalmi borokat pedig 3.5—4 filléres literenkénti áron vásárolják, minőség szerint.

Gyümölcs-pálinka. A gyümölcs-pálinka-kiacok és a helen már új eperpálinkában is volt kínálat és 4.40—4.50 pengős áron vásárolták. A többi pálinkafélében az üzletmenet valamivel élénkebb volt, tartott árakon. A törkölypálinka 3.70—3.75, seprőpálinka 3.75, szilvium (minőség szerint) 6.80, barackpálinka 10—11, bor-párlat avnlánási előlékra 3.85 pengőig terjedő áron kelt el. 10.000 literfokúknál (III. táblázat szerint + 3% forgalmi-adó).

Idegen pénzek vételi és eladási ára (Száz pengőnő többé körül száz darab): Angol font 1600—1620; dollár 340.75—344.75; kanadai dollár 352—387; holland forint 181.15—183.15 pengő. — Száz pengőnő kevesebbe körül száz darab: Cseh korona 7.50—11.80; lengyel zloty 61—68; sziert) 6.80, barackpálinka 10—11, bor-párlat avnlánási előlékra 3.85 pengőig terjedő áron kelt el. 10.000 literfokúknál (III. táblázat szerint + 3% forgalmi-adó).

Vásáro: jegyzéke

Július 16, vasárnap: Cegléd, Érszekvadkert, Gyula, Kecel (állatvásár), Szikszó, Újpest. — **Július 17, hétfő:** Cegléd, Győr, Gyula, János-hida, Izsák, Kecel, Mátészalka, Nagyatád, Rakaca, Salgótarján (állatvásár), Szikszó, Tatabánya (várme-gyeieknek), Tokaj, Tüskevár, Vámosmikola (állatvásár), Véménd. — **Július 18, kedd:** Jánoshida, Salgótarján, Szentgál, Tamási, Újpest, Vámosmikola, Zagyvárona. — **Július 19, szerda:** Abaujszántó. — **Július 20, csütörtök:** Böhönye, Hosszutehény, Körömd, Pátka, Szalkszentmárton. — **Július 21, péntek:** Csenget, Szentcs. — **Július 22, szombat:** Baja, Mike, Szentcs, Szentgotthárd. — **Július 23, vasárnap:** Baja, Jász-kiesér (állatvásár), Törökszentmiklós. *Esetleges változásokért felelősséget nem vállalunk.*

Budapesti R. VASÁR NAP, VII. 16.

8: Szózat. Utána: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 9: Görögkatolikus magyar istentisztelet. 10: Református istentisztelet. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12:20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12:30: Operaházi zenekar. 13:10: „Székelyudvarhely”. 14: Hanglemezek. 15: Előadás. 15.45: Táncczenekar. 16.30: „Óregek és fiatalok”. 17: Hírek szlovák és magyar-ország nyelven. 17.10: A magyar huszár nyomában”. Előadás hanglemezekkel. 17.50: Cigányzene. 18.40: Gárdonyi Géza elbeszélése. 19.15: Hírek. 19.25: „A ballerina”. Operett. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerzeze Szirmai Albert. 21.40: Hírek, sporteredmények, időjárás. 23.05: Lászlóffy Margit zongorista. 23: Cigányzene.

HÉTFŐ, VII. 17.

12.10: Hengeritis Ilona énekel. Schuster Ptelka gordonkázik. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákféra. 17.10: Táncczenekar. 17.55: „Mi a magyar a muzsikában”. Endre Gyula és Harasztos László szíjle. 18.20: Rendőrzenekar. 19.25: „Költő váj-lók. 21.10: „Ünnepi játékokra készült Szeged”. Közvetítés a Dóm-térről. 22: Cigányzene. 23: Hanglemezek.

KEDD, VII. 18.

12.10: Szimfonikus Zenekar. 13.30: Hanglemezek. 16.15: Móra Panka meséje. 17.10: „Falurendezés. Faluszéttéka”. Tóth János előadása. 17.40: Utry Anna

Mezőgazdasági rádió-előadások BUDAPEST I.

Július 16, vasárnap d. u. 3 óra: KOLBAI KÁROLY gazdasági akadémiái tanár: „Nyár végén, vagy tavasszal telepítsünk-e gyepet?”

BUDAPEST II.

Július 17, kedd este 7.30 óra: Mezőgazdasági félóra. Július 22, szombat d. u. 6.20 óra: Mezőgazdasági félóra.

magyar nótákat énekel. 18.50: „A régi szentesi langszerek között”. 19.25: Butcher Ágnes és Hubert Lajos zongora-gordonka szonátákat ad elő. 20: „Székhámas társaság”. Vidám zenés hangjáték. 22: Katonazene. 23: Cigányzene.

SZERDA, VII. 19.

12.10: Cigányzene. 13.30: Postászenekar. 16.15: Diákféra. 17.10: „A hadvezetés művésze az multiban és a jövőben”. 17.40: Rudoné Bock Hilda schramm-dalokat énekel. 18.10: „Előszület buvárhajók mentése”. 18.40: Jakab Tarkca zenekara. 19.50: Eszperantónyelvű előadás. 20.10: Operettreklizek. 22: Mozart: B-dúr zongora-begédi szonata. Hangfelvétel. 22.25: Cigányzene. 23.30: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, VII. 20.

12.10: Höfler Mária énekel. 13.30: Szalonzene. 16.15: „Házartási tanácsadó”. 17.10: „Magyar mecsások: Pálffy János gróf”. 17.40: Cigányzene. 18.50: „Ipari légiótanár”. 19.25: Katonazene. 19.40: Küllői negyedóra. 20.10: „A diadalmas ágyú”. Hangjáték a magyar munkatáborok életéből. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Orosz szerzők művei. 23: Cigányzene.

PÉNTEK, VII. 21.

12.10: Szalonzene. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákféra. 17.10: Regőscsoport. 17.35: Magyar-orosznyelvű előadás Budapestről. 18: Jazsdalok és táncszámok. 18.50: „A kis kated”. 19.25: „Az én rádiómisorom”. (V.) — „Egy óra vidám muzika”. 20.35: „Pozsonytól—Bécsig”. 21.10: Zsámfy Aladár orgonaszámának közvetítése. 22: Tánccmezek. 23: Cigányzene.

SZOMBAT, VII. 22.

12.10: Katonazene. 13.30: Hanglemezek. 16.20: Öbley Irén mesél. 17.10: Thoma József zongorizál. 17.40: A rádió postája. 18.10: Gécy Barnabás zenekarának hanglémezei. 18.15: „Aki a Falu rosszá-t írta”. 19.25: Rajkó-zenekar. 20.15: „Hivatlan vendég”. Hangjáték. 22: Az amerikai Falei egyetem énekkara. 23: Tánccmezek.

Budapest II.

Vasárnap, VII. 16. 11.20: Dalárdá. 15.05: Táncczenekar. 18.10: Uteljárás. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemezek. 21.30: Időjárás. 21.55: Tánccmezek. — Hétfő, VII. 17. 19.20: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Előadás a szunyogról. 20.45: Hanglemezek. 21.10: Cigányzene. 22: Időjárás. — Kedd, VII. 17. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Olasz dalok hanglemzeiről. 20.40: Előadás. 21.10: Katonazene. 21.55: Időjárás. — Szerda, VII. 19. 18.55: Előadás. 19.15: Balajka-zenekar. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.50: Hanglemezek. 21.30: Időjárás. — Csütörtök, VII. 20. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Tánccmezek. 21: Felolvasás. 21.30: Katonazene. 21.55: Időjárás. — Péntek VII. 21. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemezek. 21: Sakk-előadás. 21.30: Időjárás. — Szombat VII. 22. 18.20: Előadás. 19.35: Felolvasás a Felvidékről. 20: Hírek. 20.20: Vidám hanglemezek. 21.30: Időjárás.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL. Budapest, Ó-utca 12.